

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2-20
 za Nemčijo odoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . " 1-80
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo odoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE C

== Inzerati: ==
 Enostopna petivrstna (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva- in večkrat 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 == Poslano: ==
 enostopna petivrstna po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvzomši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 189.

Izpod Svele Gore.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)
 Goriško, jan. 1916.

Božič je minil v znamenju božičnih drevesc; jaslic nisem videl nikjer kakor prejšnja leta, razen da sem v eni hiši igral vlogo dobrega pastirja ob živih jaslih.

× × ×

Bilo je uprav na sveti večer. Okoli dveh popoldne pride do mene neznan mož, pregnanec iz Sovodenj, s prošnjo, da pogledam k njegovi bolni hčerki-pregnanci za sv. olje. In pogledal sem . . .

V hiši, kjer so prej bivali starši najmlajšega slovenskega doktorja, dr. Romana Maori, gospodarji sedaj stara Mažarka, ki se razume na kvarte in od njih živi. Njeni podnajemniki so bili sovodenski pregnanci. Prišel sem, opravil sem brez luči, brez prta, brez križa, brez blagoslovljene vode; pregnanci v sili na take reči niso mislili, tudi jih niso imeli, a Mažarka živi od kvart! Kratak čas ji dela lepo, triletno dekletce slovenske štajerske nezakonske matere, ki čuje na ime »Gretl«, nemški seveda, a se piše Lenka Černe . . . Ko bi mogel le to še nedolžno ovčico rešiti iz opisanih razmer! Doslej so bili moji poizkusi zaman, a poizkušali bomo nadalje po končani vojski!

Bilo je dobro in prav, da je bil Sovodajec mnenja, da bi se hčerka ne mogla obhajati; tako sem ji prinesel le sv. olje, a očeta poslal k sosedom po vse potrebne reči in zvečer prinesel Najsvetejše prav takrat, ko se drugod prižigajo svečice pri jaslicah in na drevescih, in ubogi Urški Devetakovi je bilo tako toplo in prijetno pri srcu, kakor morda nobenemu zdravemu ne pri božičnem bogato obloženem drevescu, imela je jaslice v svojem srcu, nje ustne pa so šepetale: »vsi k Nje mu hitimo, saj rad nas ima . . .«, odpirajmo vrata Mu svojega srca . . .

Božično drevo.

Vsak oficir je imel na svoji mizici malo, umetno božično drevesce, vsak vojaški oddelek večje ali manje zeleno — živo božično drevo. Videl sem zelo lična umetna drevesca z električno razsvetljavo. Vabili so me na dva kraja. Enim sem se oddolžil s smodkami, a druge sem obiskal iz radovednosti, kako bodo peli mažarsko božičnico. Tretjina je bila Mažarjev, tretjina ogrskih Nemcev, tretjina Slovanov. Rumuna nobenega.

Bilo je lepo in zanimivo; razumel ni-

sem mnogo a g. praporščak mi je tolmačil nemško vsebino posamnih pesem. Melodije pa naj se gredo skrit pred našimi slovenskimi, ki tudi Mažarom zelo, zelo ugajajo!

G. praporščak je menil, da je v goriški okolici ohranjen še pristno-slovenski tip, lepi, živahni ljudje, kojih patriotično vedenje tu v fronti občuduje ves častniški zbor! Zaupal mi je, da dobi Gorica na predlog vojaške oblasti tudi slovenske ulične napise . . .

Izročil mi je steklenico: »Samorodni Tokay« za božični dar, ki me ni razveselila toliko radi izborne kapljice, naš pikolit, kolikor radi prekrasne prazvirne slovenske besede: »samorodni!«, to je pristni ali lastni pridelek! Jaz sem mu podaril dr. Pečnikovo nemško-slovensko slovnico! — Bog daj srečo!

Sicer pa na praznike nisem bil nič kaj dobre volje, nekaj radi tritedenske megle, deževja in dokolenskega blata, nekaj pa, ker drugih nisem mogel osrečiti, da-si so se z veliko nado obrnili do mene »č e t r n e g a š k o f a« za čas vojske! —

Moje škofovske pravice.

Precej dolg je izkaz pravic dekanov v naši nadškofiji za dobo vojske in vendar je nepopolen . . .

Prejmem zelo ljubeznjivo pismo s prošnjo, naj gospoda oprostim od brevirja, ker mu je nemogoče moliti duhovske uradne molitve.

Zvečer ne vé, kje se ga glava drži; jutraj, mu manjka spanja; čez dan pa leta od enega konca duhovnije do drugega kakor pes, med špalirjem raznih kolon in trenov v dokolenskem blatu, doma na razpolago najmanjšo in najslabšo sobico . . .

Pogledam izkaz svojih točasnih pravic, a o oblasti oprostiti brevirja ni duha ni sluha . . .

Pride drugi še ljubeznjivejši gospod in zaprosi dovoljenja, da bi bral sv. mašo na prostem. Zopet prebiram izkaz škofovskih pravic, a o predmetni zadevi nič: n e m o r e m!

Tretji bi rad pomagal spovedovati, a je iz sosednje škofije, precej daleč od meje in prosi jurisdikcije. »N e m o r e m,« mu odgovorim. Nisem pooblaščen.

»Kaj pa pišete, da ste m a l i š k o f j e, ko pa nimate niti te pravice?« Gospod, bili ste manj dobro poučeni! Mi smo pooblaščen v prvi vrsti za vojaške zakonske zadeve, a generalni vikarji nismo!

Naši Nemci so po veri rimokatoliki in nekaj protestantov.

Zahotelo se jim je po božični službi božji v katoliški cerkvi. Glede katolikov

je bila stvar takoj v redu in določen dan, ura in spored . . . Pa tudi luterani so zaprosili katoliško cerkev v svrhu evangelijske službe: za »Andacht!« Ampak tukaj je bilo treba biti opreznim. Principa ne izdati a žaliti tudi ne tako izbornih braniteljev naše ožje domovine. Odgovoril sem jim, da v naši nadškofiji doslej ni bilo predbežnega slučaja, da nimam pravice, da pa nič ne brani nekatoškim vojakom udeležiti se katoliške službe božje. No, bili so zadovoljni z mojim predlogom in so poslušali lepe katoliške nemške božične pesmi svojih tovarišev v rimokatoliški cerkvi! Zdaj pa še malo bojne kronike.

Bojna kronika.

Izvedeli smo, da je ob decemberskem obstreljevanju trpela tudi Vrtojba in Bilje.

V D. Vrtojbi je bilo poškodovanih več hiš in tudi več človeških žrtev je bilo. V G. Vrtojbi je granata skoro porušila hišo sladodarja Černeta pa Možeta in mu ubila 15 letnega sina Jožefa. Granata je bila brzkone namenjena cerkvi sv. Jožefa, ki stoji poleg.

Pri nas gori od danes naprej petrolej za večno luč! Je vojska. Bog gleda na dobro voljo! — Tudi Biljenska kuratna cerkev je bila poškodovana po sovražnem strelu. Streha nad svetiščem je bila zrušena, kasneje za silo popravljena, da so vojaki mogli obhajati v Biljah polnočnico, a sedaj je je burja ponovno odkrila . . . Gospod kurat je zelo modro uganil in ukazal poškodbe fotografirati ter jih sedaj na razglednicah poočituje, za koje se i vojaki in domačini kar trgajo. Prebitek je določen za popravo svetišča in velikega oltarja. Skupiček znaša že nad 1000 K. Bog blagoslovi! Čestitamo,

× × ×

Danes, dne 4. decembra, naši izredno streljajo. Italijani se izjemno klavrno oglašajo. Dan je jasen a topel! Rekel je nekdo: jasnih dni in jasnih noči, reši nas, Gospod! Jaz pa pravim: Bog nam daj zdaj pozimi več mraza in več jasnih dni in jasnih noči, Italijanskih baterij se ne bojimo — da ne bo prenesena zima v marc in april, kar bi bilo za našega kmeta nova in še hušja vojska, izgubljena vojska! —

Bog in Marija z nami!

Vaš dr. Marijan.

Božič in Novo leto na bojišču.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Prejeli smo naslednje vojnopoštne božične in novoletne dopise:

LISTEK.

† Fran Povše.

Grem k Bogu skozi smrtni mrak kot zvest vojak, kot pošteniak.
 Valentin v Faustu I.

Sredi dela je padel. V torek popoldne je se pisal v našem listu slovenskemu ljudstvu, še isti večer smo mu pisali — v smrt zasnulemu — tožnega srca mi spominsko besedo. Pod člankom, ki je v njem v važni reči svojega bogatega znanja, svoje dolgoletne izkušnje sadove podal v torek naši javnosti, stoji njegovo ime; v sredo pa je stalo črno obrobjeno članku na čelu. Delo in smrt si ne moreta biti tesneje zvezana; zadnja minuta njegovega življenja je bila izrabljena v teški javni službi. Zato pa rečimo takoj uvodoma: Takih neutrudljivih delavcev v našem javnem življenju, kakršni so v torek zatisnil za ta svet oči, kakršni je bil Fr. Povše, nima kaj naša domovina. In sicer, odkar je vstopil v javnost, takorekoč vsak dan neutrudlivejši. Leta so mu bežala preko glave, šel je na šestdeseto, prišel sedemdesetemu vstrib, pridnost njegova je pa ostala nepremagana, nepremagljiv. Bolj nego najpridnejši, najboljši šolar skrbi za svojo nalogo, je skrbel za vse, prav vse, kar mu je naložila javna služba: poslanska poročila, nebroj sej, časnikarsko delo, nešteta posredovanja. Ta

čudovita vestnost je njegovi osebnosti dajala poseben nežno mladosten, ljubeznivo detinski značaj. In kar je ta sijaj še povečalo: novo delo, novo nalogo je sprejemal z veseljem, z navdušenjem. Čim več, tem rajše! Ni bilo malo, kar sta nosili njegovi rameni. Vodil je že nekaj let sem veliki zavod — ljudsko posojilnico — in doživela je bila ravno pod njegovim predsedstvom težke, hude čase; predsedoval je že celo vrsto let kmetijski družbi, — tudi pri nji je imel v minulih letih trdo breme; kmetijski svet, železniški svet, krmilni svet, zavod za promet z žitom — vse to je zahtevalo brez števila sej, potov, voženj. Tudi zdaj, ko ni deželno in državnozbornih sej, mu je to dalo polno dela. In Povšeta, če ni bil resno bolan, ni nikoli manjkalo, kamor so ga klicali. Nikoli! Pri obeh posvetih državnozbornih poslancev izza zadnjega časa je bil navzoč rajni Povše, v zgled vestnosti vsem tovarišem, ki so prišli in tistim, katerih ni bilo. Ne samo navzoč, nego modro sodelaven!

Skrben za vse! Svoji družini najboljši soprog in oče. Vse čas, kar ga mu ni vzelo javno delo, je porabil za svojo družino. Kavarna in gostilna ga takorekoč ni poznala. Zjutraj v cerkev, potlej v kmetijsko družbo, v Ljudsko posojilnico, k raznim sejam in potem domu. Bali smo se zani, ko mu je umrla ljubljena žena. Ljubezen do dela mu je premagala žalost. Sin, troje velikih hčera, dva zeta, lepa kita vnukov in vnučic plače ob njegovi rakvi. Zaslužil si je njihove hvaležne solze, ki naj jim teko v za-

vesti, da z njimi vred žaluje za njim cela domovina in mnogo drugih izven nje, ki so ga poznali. Očka Povše, — tako so mu govorili njegovi tovariši — ni bil oče le svoji družini, nego neštetim drugim.

Vseh vrst, vseh slojev, tudi vseh strank so se obračali z raznimi prošnjami nanj; težkega srca je marsikdo romal v njegovo skromno hišico v Komenskega ulici; potolažen je odhajal. Storil je za vsakoga, kar je mogel, in sicer takoj. Če je zadostovalo pismo, je pisal, če je bilo treba osebnega posredovanja, je šel bodi po Ljubljani, bodi v Trst, Gradec, na Dunaj. Kar je obljubil je držal. Posredoval je s srcem; zamišljen v razmere svojega varokega, je z njim vred sočustvoval, delal zanj, kakor zase, veselil se z njim ugodnega uspeha, žaloval, če ni šlo.

Kmečki sin, po poklicu kmetijski strokovnjak, kmečki zastopnik v zakonodajnih zborih, — agrarec po svojem jedru in bistvu, je imel vendar v vseh slojih udanih src, hvaležnih spoštovalcev. Uradnik in delavec sta v njem našla neštetokrat požrtvovalnega prijatelja. Ljubezniv, mehak, poln srca povsod — na govorniškem odru, kjer mu je mladeniški ožen ožarjal sivo glavo, v prijateljskem občevanju, doma, v raznih uradih, ki jih je opravljal.

Pa mož učenja in napredka! Za svoje delo ni le mislil, nego tudi vedno študiral. Na Dunaji in nazaj se je najraje vozil sam; v čitalnišnici je čital načrte, poročila in knjige njegovih del. Zato ni čuda, da je v svoji stroki kot strokovnjak prve

Sv. večer naših planincev.

Tudi mi planinci smo obhajali sv. večer — na visoki planini, v zasneženem smrekovem gozdu. Na oddih smo bili prišli semkaj pred tedni s težavne gorske postojanke.

Sv. večer se vtisne človeku v otroški dobi tako globoko v srce, da ne zamre spomin nanj niti v dolgi in kruti vojni, ko bojevnikovo srce otrdi za marsikaj drugega. Teško smo 24. decembra pričakovali večera — sv. večera. Cel dan smo brzeli okrog ko mravlje in donšali v svoja taborišča srce razveseljujoče božične darove. Večinoma smo prejeli nove obleke, božična pošta nam je prinesla pestre razglednice s srčnimi voščili, zavoje in zavojčke; prejeli smo splošne vojaške božične darove. V imenu vojakov: prisrčna hvala vsem, ki so se nas velikodušno spomnili! Ko bi videli, kako so se od naporov upadli obrazi razžareli, ustnice smehljaje in oči blestele!

Lepo osnaženi in umiti smo nastopili k povelju. Divizijski poveljnik izreče hvalo naši marljivosti, želi železne vstrajnosti k težkim nalogam, ki nas še čakajo do blaženega miru. Gotovo bi letos že doma praznovali te svete praznike, da nam ni zavratni sovražnik prekrižal računov in nas priklenil na ledene vrhove — naše branike. Tudi letos še tedaj praznujemo sv. noč s puško v roki.

Naš ljubljani vodja, presvitli nadvojvoda Evgen, je za Božič prevelikodušno obdaroval celo svojo armado — od najvišjega častnika pa do zadnjega moža. Častniki so prejeli lep prstan z vrezano začetnico E s krono, vojaki pa nadvojvodovo sliko z lastnoročno zahvalo, božičnim pozdravom in podpisom. Ganjeni smo bili ir ponosni!

Z visokega neba se je spustila na razburkano zemljo sveta božična noč, po smrekah je zablestel sneg in vojak na straži je uprl oči v svetonoečne zvezde . . .

Zdelo se nam je, da gremo k polnočnici, ko smo v dolgi vrsti stopali v prostorno zavetje, nocoj razkošno razsvetljeno. Na sredi bajno božično drevo. Vsak kotiček je zaseden — tišina nastane.

Kakor duhovnik, ki oznanja vernikom rojstvo božje, tako nam je govoril ljubljani poveljnik. Ob njegovih besedah je trepetalo vojakovo srce božičnega veselja in se topilo ganotja v blesku božičnega drevesca. Voščil nam je končno vesele božične praznike in bojno srečo in nas pozval k udanostni izjavi do sivega vladarja. Trikratni mogočni Slava! se je razlegel v mirno noč.

Splošno so ga sprejemali v poljedelskem ministristvu; sredi kmečkih zastopnikov se je vedno z največjim priznanjem imenovalo njegovo ime; tudi ob časih, ko so bili hudi boji med nami in Nemci, so ga sprejemali vedno kot svojega voditelja in mu izročili najvažnejša poročila in vodstvo kmetijskih ali za kmetijstvo važnih odsekov in korporacij. Prepričani smo, da bo novica o njegovi smrti razžalostila politično zavedne kmete in njihove zastopnike po celi naši državi.

Povšetova stroka je bila prostrana. Ni bil domač le v vprašanih kmetijske tehnike in politike — sipal je v tem oziru z dejstvi in statističnimi podatki —, nego tudi v davčnih in carinskih. Pri predzadnji davčni reformi, ko je šlo za uvedbo dohodninskega davka, je sila uspešno posegel vmes in zaslug, ki si jih je takrat pridobil za kmečki stan, mu ta nikoli pozabiti ne sme; ravno tako glede na carino. Pаметen, previden, ki vpošteva vse in gre za ciljem, ki je dosegljiv, je ubral pot, na kateri je bilo mogoče združiti razne nasprotno smeri, je v polni meri zaslužil l. 1906/7. častni naslov komerčnega svetnika.

Ne samo to, vsa odlikovanja, ki so ležala na blazini pred njegovim mrtvaškim odrom, so bila zaslužena, trdo zaslužena. Zvest cesarju in državi, zvest narodu! Še o tem besedico. Mladi kmetijski učitelj in kasneje ravnatelj kmetijske šol v Gorici je oral s krepko roko ledino na narodnem polju v Gorici in na Primorskem sploh. Neustrašeno je branil slovenske pravice ob

Nato se je oglašila pesem »Sveta noč, blažena noč«, ki je vsem segla v dno srca ter se je marsikomu orosilo oko.

Nismo se mogli posloviti od lepega drevesa. Tedaj pa nas izvabi na prosto cesarska pesem, ki jo je sviral godba. Lahko si mislite, kako je vplivalo v sveti noči na visoki planini. Iz tisočerihih grl so se orile navdušene salve »Ura!« in odmevale od gorskih velikanov. Na treh vrhovih so klic ponovili vojaki v postojankah. Daleč naokrog so valovili odmevi navdušenih vojaških glasov.

Zahvala kranjski šolski mladini.

Podpisani sanitetci I. stotnije lovskega bataljona se najpristrčneje zahvalujemo sem malim pošiljateljem božičnih daril na Kranjskem, pa tudi vsem, ki so kaj k temu pripomogli. Zelo nas je razveselilo, da se nas vojakov tako živo spominjate in da ste nam zraven poslali tudi lepe božične čestitke. Nekateri so dobili zraven naslove in so se lahko pismeno zahvalili. Mi pa, ki ne vemo prav, kdo nam je poslal, a se vendar čutimo dolžne, da se zahvalimo, izrekamo tukaj javno zahvalo. Ker so ta darila zbrala in nam poslale nedolžne šolarice, se nam zdi primerno, da se jih spomnimo tudi ravno danes, na god nedolžnih otročičev. Želimo vam zdravo, srečno in veselo novo leto in vam čestitamo s temi le besedami: »Nedolžnost, ponižnost in zlahtno srce je boljše bogastvo ko zlate gore!« — Matija Lušin, sanit. četovodja; Simon Kitek, J. Raspet, Mart. Pukšič, N. Kotnik, Fr. Trtinjak, Vinko Košiček, K. Staube in Iv. Zgaga.

Kompanija se zahvaljuje.

Naš skrbni oče, tako smemo imenovati našega gosp. nadporočnika, je moral za par dni v Ljubljano. Pa tudi tam ni pozabil na svoje tu v hribih, saj on sam najbolje ve, kaj se pravi stati na straži za domovino na stražnih strminah v ledu in snegu, vetru in dežju. Med ljubljanskimi damami in gospodi je zbral vsoto denarja in nam preskrbel božično veselje z najrazličnejšimi darili; vsi do zadnjega smo bili obdarovani. Vsa naša hvala blagim ljubljanskim darovalcem in oficirjem za njihov trud in skrb! Za moštvo stotnije: Janko Pogačar, desetnik, Anton Golob, desetnik.

S tirolskih gora.

Iz strelskega jarka na visokih tirolskih gorah naznanjamo, kako smo obhajali Božič. Vsak izmed nas je dobil kot božično darilo čokolado, bonbone, sir, sardine in pa svalčice in smotke. Treba pa vedeti, da je dobava na naše postojanke zelo težavna, ker se nahajamo mnogo višje, nego je naš Triglav. Preskrbeli smo si tudi božično drevo, čeravno je bilo treba iti čez pet ur daleč ponj. Zakaj tu je samo skalovje, rastline nobene, le tu pa tam kako bodičevje. Božično drevo nam je okrasil sam naš g. nadporočnik. Krog polnoči smo našli svečice, nato pa zapeli veselo domačo božično pesem. Tako smo obhajali sveti večer, daleč od doma, par sto korakov pred sovražnikom.

Vsem Slovincem in Slovenkam želimo srečnejše in boljše novo leto 1916. in jim pošiljamo iskrene pozdrave! Četovodja Ivan Gössl, Fran Simončič iz Trebelnega, Adolf Sbil iz Mokronoga, Fran Janežič, Višnja gora, Fran Dimnik, Dobrunje, Fran Rihar, Brdo pri Ljubljani, Ivan Krže, Vič pri Ljubljani, Anton Mrak, Sv. Mihael pri

čas, ko so cvetele rožice možem slovenskega prepričanja še manj, nego danes. Do zadnjega diha je ostal temu duhu zvest. Težke skrbi so ga mučile v sedanjem bojnem viharju za Avstrijo in za slovenski narod, ter njegovo bodočnost. Po pravici sodimo, da so mu te skrbi tako razjedale srce, da je prekmalu nanagloma nehalo biti.

Na koncu še eno: Povše je bil odkrit katoličan v mišljenju, besedi in dejanju. Nisi ga videl le na odru katoliških shodov — predsednika, govornika, nego ob vsakem času tudi v cerkvi, pa pri izpovednici in obhajilni mizi. Papež ga je počastil s svetinjo »Za papeža in Cerkev« in mu priznal njegove zasluge za sveto božjo reč; Bog pa, tako upamo in prosimo — ga milostno proslavi na onem svetu.

Smrt kosi letos s posebno silo. Mladenci in moške padajo kot klasje pod snopom na bojnem polju. Tudi Povše je padel kot vojak. Tako potrebno, kakor je krvavo delo v strelskih jarkih, je potrebno tudi delo za uspešno obdelovanje zemlje, za redno gospodarstvo doma, za preživljanje vojaštva in ljudstva. Pri tem delu je bil Povše med prvimi v naši domovini. Zda ga ni več! Grob je zaprt, domača zemlja se je zgrnila nad njegovimi pomamskimi ostanke. Danes nam kliče in še v daljnji bodočnosti nam bo klical: Delavcev, vestnih, pridnih, neutrudljivih kakor je bil Povše je treba domovini in narodu. Dajmo, vzgojimo jih iz sebe in drugih! To bo najlepši spomin na moža, ki je odšel

... k Bogu skozi smrtni mrak kot zvest vojak, kot poštenjak.

Dr. K.

Gorici, Rudolf Bole, Pevma pri Gorici, Jožef Adrian, Tržič.

Fantje, le veseli bodite!

Četovodja F. K. piše:

Božični večer, na bojišču, 1915. Zamišljenega me vzdrami nagovor našega gospoda stotnjakovega poveljnika, ki nam vošči vesele božične praznike in obenem srečno novo leto. Ogledam se in zares opazim prekrasno božično drevesce, vse v svečah, čeprav nam v tem času niso na razpolago. Slišijo se klici: živio! in ura! naših vrljih branilcev drage domovine. Nato nastane molk in vsak izmed nas se v duhu preseli med svoje drage... Kaj so čutila naša srca, ve le Bog.

Naš gospod kadet je žalibog obolel, zato je izročil meni kot svojemu namestniku listek, na katerem tako-le čestita svojemu vodju: »Fantje! Zelim Vam vsem vesele božične praznike! Le veseli bodite! Letos imamo upanje, in sicer opravičeno upanje, ki ga lani nismo imeli, da bomo praznovali drugi Božič v krogu naših dragih.« Bog daj!

Sveti večer naših pionirjev v Volinju.

V Volinju nas je več slovenskih pionirjev, ki imamo največ pri mostovih opraviti. Sedaj smo nekoliko oddaljeni od pozicije. Zato nam sovražnik ne moti nocoj predavnih ljubih spominov. Sveti večer smo obhajali tako-le: Ko smo pozno zvečer prišli v svoje stanovanje — majhen hlev, smo napravili na steni malo polico in nanjo postavili razglednico z Jezusovim rojstvom. Nato smo prižgali še par svečk in z veseljem smo gledali na Odršenika sveta. Seveda tudi moliti nismo pozabili in nazadnje smo zapeli par domačih božičnih pesmic. Ko smo še popili malo vina, ki smo ga bili dobili, smo utihnili in se zamislili. Gotovo je imel vsak svoje misli pri starših, ženi in otrocih, bratih in sestrah. Spominjali smo se tudi padlih tovarišev in junakov na italijanski meji, ki branijo naše najljubše kraje. Naj jih z božjo pomočjo obvarujejo do konca, to je naša velika želja. — A. Perhaj.

Na sveti večer.

Pešec Anton Kastelic, kmečki fant, član Marijine družbe Na Selih pri Šumbrgu, piše gđc. M. A.:

Sveti večer, na bojišču.

Tiha noč. Vsa priroda, se zdi, kakor da počiva in se ne upa motiti veličastnega miru. Siva megla je s svojim plaščem nastopila po vseh nižinah, kot bi hotela vso naravo pokriti s svojim plaščem, boječ se, da bi kaj ne zmotilo svečane tihoze.

Le potoček, ki je prihitel iz visokih skal in zbori in šumi kot po navadi ter hiti svojo pot dalje in dalje, ne meneč se za sveti mir, ki vlada okrog njega, dokler se slednjič ne izgubi v morju daljine.

Sveti večer je. Da, na sveti večer Ti pišem te vrstice. Pri svitu sveče. Ni mi dano poslušati slovesnosti in uživati vseh prijetnosti, ki sem jih bil vajen v mladosti. Pred sabo zrem božično drevesce. Ob pogledu na ta mali spomin mi stopijo pred oči vsi moji pretekli sveti večeri, toda temu enakega ni še v moji kroniki. Zato so tudi ta hip pohite moje misli med visokimi planinami tje v domači kraj. Pomudile so se pod domačim krovom pri starših. Mimogrede so se ustavile v domači cerkvi pri polnočnici, potem pa brez zamude pohite k Tebi. Hotele so Ti razodeti vso tužo mojega srca, a jim je upadel pogum.

Tak je letos moj sveti večer. Upam, da bo vsaj drugo leto boljši in da pripluje čolnici mojega življenja v pristan, samo če ga prej razburkano morje ne trešči v brezno smrti. Stotisoč srčnih pozdravov! — Tone.

Ob novem letu.

Rusko bojišče, 26. dec. 1915.

V kratkem izgine v prošlost strašno in grozno, a obenem slavno leto 1915. Brez števila vidnih, pa še več nevidnih ran se je vsekalo to leto, vihral je vihar gorja in nadčloveškega trpljenja, reke solz so se prelile — vse se je prestalo. Kljub velikim preizkušnjam, ki smo jih prestali, pa je naš korak na pragu novega leta odločnejši in lažji nego kdaj prej, trdnejše kakor kdaj živi v nas zavest, da je Bog z nami! Ako pa je On z nami, koga naj se bojimo? Naj le pride sovražnik kakor listja in trave — z vsemi bomo opravili.

S posebnim ponosom in občudovanjem gleda cela severna armada na naše obsoške junake, ki tako verno branijo našo domovino. Z njimi si želimo deliti slavo in uspehe, pa tudi žrtve in napore. Naša vroča prošnja je, da bi bil tudi v novem letu Bog z njimi in sreča junaska!

Novo leto je pred nami, kakor zaprta knjiga. Krvi je toliko prelite, da je bojišča skoro ne morejo več popiti. Naj vzklije iz s krvjo namočene zemlje cvetka miru, cvetka novega življenja! S tem sklepam, želeč znanecem in prijateljem in vsem vojakom srečno in veselo novo leto! — Fr. Humar.

Sveti dan na bojišču med strašnimi sneženimi plazji.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Sin piše svoji materi: Draga mama! Kakor sem Vam zadnjič obljubil, Vam hočem na kratko poročati, kako sem obhajal sv. večer.

Imeli smo božično drevesce ter bili vsak nekoliko obdarovani; jaz sem dobil žlico, 4 cigarete, notes, nož in 5 piškotov. Tudi gramofon, ki ga nam je za ta večer posodil naš stotnik, je zaigral ono lepo »sveto noč«. Ta večer sem bil strašno žalosten, spomnil sem se na dom, kako je bilo druga leta, spomnil sem se na jaslice in zdelo se mi je, da sem najbolj zapuščen duša na svetu. Na sv. dan sem imel službo. Podnevu nas je Italijana pozdravljaj z artiljerijo; ni se mu zdel ta dan toliko svet, da bi miroval. Okoli 10. ure ponoči pa je zdivjala narava. Plazovi so tulili in divjali v dolino. Draga mama! to je bila noč, ki jo ne bom pozabil nikoli več; to je bila noč smrtnega strahu.

Ko je pribučal prvi plaz, sem zaskrbel vpitje na pomoč! Hotel sem hiteti na pomoč, pa kot v službi nisem smel. Šli smo klicati druge, ti so hiteli na pomoč. Pa o Bog! že drugi plaz ter zasuje še rešitelje. Zopet se čuje vpitje: Zopet hite drugi na pomoč, in posreči se jim, da jih z veliko težavo odkopljejo. Vendar jih je nekaj zasulo, in milo je bilo videti, kako so drugi dan nosili ranjence in tudi nekaj mrtvih. Tudi približno 10 metrov od mene je prišel plaz, da celo nad mano se je že valil, pa hvala Bogu, ustavil se je predno je pršel do naše straže. Na misel mi je prišlo, da ravno takrat, ko je plaz lezel proti nam, si Ti, draga mama, molila zame. Jaz sem popolnoma prepričan, da nas je Bog varoval vsled Tvoje molitve, kajti ko so grmeli plazovi levo in desno in jih je več zasulo, se nam ni ničesar zgodilo. Torej prosim Vas! Molite še nadalje, pa tudi za one, ki nimajo matere, ki nimajo nobene-ga, da bi molil zanje.

Zdrav sem še, hvala Bogu. Še enkrat voščim vsem, posebno pa Tebi, draga mama, veselo novo leto. Adolf.

Zadnja olenziva naše mornarice v Jadranskem morju.

Pod tem naslovom priobčuje znani strokovnjak na pomorskem polju Maks Schloss v dunajskem »Fremdenblattu« sledeč zelo poučen članek. Glasi se:

»Potem, ko se je posrečilo križarki »Novari« in brodogovju torpednih rušilcev napasti transport materijala pri sv. Ivanu Meduvanskem dne 5. decembra, potopiti vsaj pet velikih in veliko število malih jadrnic, uničiti vrhu tega celo francoski podmorski čoln »Fresnel«, katero delo je krasno izvršil naš topedni rušilec »Waradiner«, in končno ujeti oboroženo jadrnico skupno s posadko in orožjem, je to vzemirilo ves Jadran. Kljub vsemu temu je podvzela naša mornarica, navdahnjena z duhom izvrstne ofenzive, že 7. decembra z večjimi silami napad pri Draču, da se boljše informira o tem, kaj dela in kje se nahaja laško brodogovje. Po vestih, ki so še preje dospele, se je moglo pričakovati, da pride do boja s sovražnikom, ali se upi naše mornarice topot niso izpolnili. Laška eskadra je prišla veliko prepozno pred Drač, potem ko so se naše ladje že pred več urami oddaljile in potopile vse tamošnje trgovske ladje.

Nato je vodstvo laških pomorskih sil zbralo v Brindiziju vse svoje sile, ki so mu bile na razpolago, a pridružile so se jim tudi nekatere francoske in angleške enote. Laška vojna uprava je morala, pa naj se zgodi kar hoče, preskrbeti ostankom srb-ske vojske orožja, streliva, hrane in obleke, a razen tega je šla Italija tudi za tem, da obvaruje Valono in ozemlje izza nje pred vsemi grškimi aspiracijami. Predpogoj je bil brezpogojno gospodstvo nad Otrantsko ožino. Premoči laške sile naj bi zastrašila sovražnika, da ne prične z nobeno akcijo južno od Jadranskega morja.

To se razume, nekaj časa smo morali pustiti sovražnika, naj dela kar boče in da opusti vsako bojazen, da bo potem pozneje z našim nenadnim prihodom bolj osupel in prestrašen. Šele 29. decembra je opustilo naše brodogovje svoje protovojno mirovanje. Naša mala križarka »Helgoland« se pojavi s petimi torpednimi rušilci v draški luki, v kateri je s topovi uničila francoski podmorski čoln »Mongee«, ki je ležal najbrže na morskem gladini v luki, da jo brani, ker je ta luka ena izmed najbolj važnih za laška podjetja.

Da se zavarujejo pred napadi naših bojnih ladij, niso zaprli sovražniki draške luke samo z minami, ampak so postavili na obali tudi provizorične baterije, a na čast našim sovražnikom se mora priznati, da so storili vse, samo da se zavarujejo. To njihovo zavarovanje je deloma tudi odgovarjalo svoji nalogi. »Helgoland« je sicer v kratkem času prisilil s svojimi topovi baterije na suhem, da so umolknie, ali so

valed min padle na naši strani dve žrtvi. Torpedni rušilec »Lika« se je popolnoma potopil, dočim je bil torpedni rušilec »Triglav« tako težko poškodovan, da ga nismo mogli pripeljati v oporiščno luko, ampak smo ga morali spotoma potopiti. Redko-kedaj se dogodi, da postanejo torpedni rušilci žrtve min, ker so te navadno tako globoko izpod morske površine, da ne morejo škodovati manjšim ladjam, katere ne segajo globoko izpod morske površine, da bi mogle povzročiti eksplozijo min.

Že dalj časa, namreč od 16. avgusta, katerega dne se je potopil naš podmorski čoln »III.« pred Tarentom, je bila naša mornarica obvarovana vsakih izgub, a mi si sploh moremo čestitati, da razen male križarice »Zente« in dveh podmorskih čolnov nismo do takrat izgubili nič več kakor samo dva torpedna rušilca, a to je gotovo malo, če primerjamo te izgube z veliko večjimi izgubami naših sovražnikov. Na drugi strani moramo pomisliti tudi na to, da je nemogoče iti za večjimi uspehi, ne da bi postavili v nevarnost tudi lastne sile. Moramo biti pripravljani tudi na žrtve. Vodstvo naše mornarice sicer izgubo teh dveh rušilcev obžaluje, ali vendar se mora poudariti, da je bila ta žrtev popolnoma upravičena, ker se je dosegel strateški cilj cele ekspedicije.

Posebne važnosti je tudi to dejstvo, da so naše ladje zopet uničile francoski podmorski čoln, iz česar se more sklepati, da je varstvo južnega Jadranskega morja izročeno francoskim in angleškim silam, dočim ni ne duha ne sluha o laškem brodogovju. To je že četrti francoski podmorski čoln, ki je bil uničen na Jadranskem morju tekom te vojne; okoli Božiča leta 1914. sta bila uničena francoska podmorska čolna »Curie« in »Bernouille«; 5. decembra 1915 »Fresnel«, a sedaj prihaja na vrsto »Mongee«, ki se prištevava k starejšim ladjam, ima nad vodo 398 ton, a pod vodo 550 ton. Hitrost tega podmorskega čolna je znašala nad vodo 12, pod vodo 7.5 milj, a torpednih cevi je imel 7. Ravno tako in posebno hvalevredno za laške podmorske čolne in njihovo junaštvo je, ker naše ladje zadenejo samo na francoske podmorske čolne. Od tu zajemamo trdno zaupanje, da bo naše brodogovje, ki se je vedno odlikovalo s svojo ofenzivo, znalo tudi v bodoče varovati Jadransko morje pred sovražnikom in odbijati kletega sovražnika od naših obal.

Števila in številke iz svetovne vojske.

Sedanja vojna se po vsej pravici imenuje s v e t o v n a vojna; to nam kažejo naslednja števila in številke:

Dosedaj v vojno zapletene države merijo s svojimi kolonijami 74.764.308 km² površine, na kateri živi 1.005.893.017 ljudi. Razen tega treba prišteti vojnemu ozemlju še Grčijo z 20.000 km² površine in približno 11 milijoni duš ter Albanijo z 28.000 km² in 850.000 prebivalci. Od okroglo 10 milijonov km² evropske površine s 452 milijoni prebivalstva je v vojni udeleženi okroglo 8 milijonov km² in 400 milijonov ljudi.

Neposredno po vojnih dogodkih in grozotah prizadeto ozemlje obsega približno 700.000 km², torej več nego cela Avstro-Ogrska, ki je druga največja država v Evropi. Samo po osrednjih veselih in njihovih zaveznikih zasedeno ozemlje meri nad 450.000 km², in sicer: v Belgiji okroglo 29.400, na Francoskem 20.600, na Ruskem Poljskem 127.320 in v Srbiji 87.358 km²; v Črnigori imajo zavezniške armade zasedene približno 4000, v Albaniji 6000 km² ozemlja; razen tega je v rokah zaveznikov 180.000 km² kurskega in zapadnoruskega ozemlja. Izguba naših sovražnikov na prebivalstvu — 30 milijonov duš — v primeri s tem, kar jim še ostane — 850 milijonov duš — seveda ni prevelika, saj imamo mi s svojimi zavezniki le 157 milijonov prebivalstva; toda tako ugodna za nasprotnike je videti stvar samo po številkah, v resnici je pa tudi ta izguba zanje zelo občutna, ker gre izključno za evropska ozemlja in gospodarsko in vojaško najvažnejše dele dednih dežela naših sovražnikov.

Ogromnemu obsegu vojnega ozemlja odgovarja tudi razsežnost front. Skupna dolžina front na evropskih bojiščih: na vzhodu in zapadu, na jugozapadu in jugovzhodu ter na Galipoliju utegne presežati 3000 km. Samo posebi se razume, da treba za brambo na tako ogromni fronti tudi primernegega števila vojakov. Te številke bi bile posebno zanimive, toda danes je mogoče podati le približno cenitev, dočim se bodo natančne številke zvedele šele po vojski. Računimo, da je od evropskega prebivalstva samo 10 odstotkov neposrednih vojnih udeležencev, tedaj dobimo ogromno število 40 milijonov oboroženih mož samo v Evropi; od teh utegne stati na frontah približno 15 milijonov. V resnici pa število v vojno službovanje poklicanih mož, ako prištejemo še vojne datatve, znatno presega navedeno število. Sicer pa pridemo do te številke tudi na ta način, če upoštevamo, da je znašalo mirovno

... k Bogu skozi smrtni mrak kot zvest vojak, kot poštenjak.

Dr. K.

... k Bogu skozi smrtni mrak kot zvest vojak, kot poštenjak.

stanje sedanjih vojujočih se armad okroglo pet milijonov mož in pomnožilo se število z vpoklici vseh rezerv in vseh črnovojnikov od 17. do 50. leta in ponekod še čez.

Ob takih velikanskih vojnih silah so zavzele tudi posamezne bitke obseg, kakršnega ne pozna zgodovina. Vršile so se bitke, v katerih so si stali v boju nasproti milijoni vojakov; tako karpatska bitka, katere se je udeleževalo gotovo 2 do 3 milijone borcev, potem ofenzivne bitke zaveznikov proti celokupni ruski vojski, začete bitke na zapadu, kakor tudi zadnja ofenziva naših nasprotnikov ondudaj, v kateri je na nasprotni strani nastopalo 93 divizij s 5000 topovi, torej nad poldrugi milijon mož.

Tem ogromnim številkam primerne so tudi izgube. Na prvem mestu stoje izgube ruske armade v naši majski ofenzivi in nadaljnih bitkah. Samo na ujetnikih so izgubili Rusi 1.200.000 mož, potem 2684 topov in 2531 strojnih pušk. K temu treba prišteti še krvne izgube, tako da je utegnila Rusija v tem boju izgubiti dva milijona vojakov. Najtežje izgube tekem ene same bitke so imeli Rusi v pozimski bitki v Mazurijah (7. — 15. februarja 1915), v kateri so izgubili 100.000 ujetnikov in 300 topov, in v bitki pri Tannenbergu (26.—29. avgusta 1914), v kateri so Nemci ujeli 92.000 Rusov in uplenili 516 topov. Razmeroma velike so bile izgube naših nasprotnikov v pozimski bitki v Champagni, ki jih je stala 45.000 mož, docim je plačal Joffre svojo decembrsko ofenzivo s približno 150 tisoč možmi, septembersko ofenzivo pa z 250.000 možmi. Italijani so izgubili v soških bitkah krogi 350.000 mož svojih najboljših čet. Vojško najslabša Anglija naznanja oficijelno svoje celokupne izgube, ki so znašale 551.108 mož, na morju pa 40 vojnih ladij in 624 trgovskih parnikov.

Izredno častno posmrtno odlikovanje padlega junaka.

Že po prvih mesecih pričetka vojne se je na gališkem bojišču odlikoval s posebno hrabrostjo nadporočnik Leopold Stiasny, sin Slovenca, vojaškega nadoficiala Al. Stiasnyja v inomostu in nečak okrajnega šolskega nadzornika Lud. Stiasnyja v Krškem. Vzel je s svojo kompanijo Rusom skoro vse konje jedne baterije in en top. Za to drzni, pogumni čin se je prisluzil »vojaški zaslužni križec I. reda«; dobil pa je tudi precej težke rane na obe roki. Ko je čez pol leta ozdravel, pohitel je ves navdušen na »verolomnega« Italijana. Žalibog ni dočkal popolnega poraza tega sovražnika. Že 28. oktobra p. l. je padel ta pogumni častnik v najzvestejšem spolnovanju svojih dolžnosti pri odbitju silnega sovražnikovega napada na tolminskih planinah na čelu svoje hrabre kompanije, zadet v glavo; bil je takoj mrtev.

S svojim neustrašenim, hladnokrvnim nastopom je bilo omogočeno odbiti srditi napad, pri čemur je imel sovražnik jako velike izgube na moštvo. Žalibog je ta nadaljni napad zahteval tudi na naši strani žrtve: dva častnika in precejšnje število moštva. Zaradi tega junaškega čina je bil mladi častnik priporočan za posebno častno odlikovanje. Pretečene dni so bili njegovi stariši obveščeni o posmrtnem odlikovanju svojega nepozabnega, blagega sina z: »Redom železne krone«.

Blagima slovenskima roditeljema naj bode o prebitki izgubi tako vzglednega, predragega sina tolažljiva zavest, da je junaški pokojnik posvetivši vse svoje mlade moči vojaštvu, žrtvoval tudi svoje mlado življenje za svojega Najvišjega poveljnika, presvitlega cesarja, za svojo ožjo in širo domovino.

Padli nadporočnik ima še tri brate v vojni, od katerih sta dva častnika, ki sta bila tudi že oba ranjena; tretji brat je prostovoljec pri tirolskih strelcih. Bratu, poročniku Mirku, je bila prisojena zaradi hrabrega vedenja pred sovražnikom odlika: »Signum laudis«. Mati teh junaških pogumnih sinov je hči, po vsem Dolenjskem dobro poznatega poštenjaka, pokojnega učitelja Janeza Novaka, na zadnje službujočega v Šmihelu pri Novem mestu.

Naš vsakdanji kruh.

Kdor ni hotel verjeti, kar smo svoj čas rekli, da je moka zelo dragocena stvar, ki bo postala še bolj dragocena, temu je morala odpreti oči ministrska naredba, katero nam je prineslo ravno novo leto: Zvišanje cen in drugačni predpisi glede mletja. Predpisi kažejo, da so zaloge picle, zvišane cene pa, da je vojno-žitna centrala doslej imela precejšen primanjkljaj. Pismo notranjega ministra nam pojasni, odkod se je nabiral primanjkljaj. Letina je bila slabša, kakor smo pričakovali. Zavod pa je cene nastavljal na podlagi optimistične cennitve. Zelo neugodno razmerje med ržjo in pšenico — rži se je pričakovalo dosti več — je povzročilo, da se je za izdelavo krušne moke moralo uporabiti dosti več pšenice, katere je na ta način zmanjkalo za izdelovanje boljnih mok, pri katerih bi za-

vod imel višje cene. Pa tudi iz Ogrske je izostalo žito in moka, katero je moral zavod 7 do 8 K dražje plačevati, kakor pa jo je sam smel prodajati. Ogrska ima namreč drugačne predpise glede mletja, dajala nam je samo boljše in dražje vrste moke in je dosedaj ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi mlela in pošiljala tako, kakor bi bilo nam prav. Tako ima vojno-žitna centrala dosedaj okoli 80 milijonov kron primanjkljaja. Precej visoke cene so pač vso javnost presenetile in spravile v nevoljo. Drugih živil ni, ali pa zelo draga, zato je poleg krompirja moka še edino živilo, tako potrebno, da to vsakdo vé in čuti. Javnost je to zvišanje cen označila kot vojni davek, kateri zadene najbolj potrebne. V prvi vrsti bi pod novimi cenami trpel najbolj meščan in delavec, toda nič manj ne tudi naše dežele, kjer pridelamo potrebno žito samo za nekaj mesecev in smo za drugo navezani na Ogre in Rumune. Vprašanje je resno in zato je umljiva zahteva, da se mora ta naredba glede zvišanih cen takoj odpraviti. Vlada naj krije primanjkljaj vojno-žitnega zavoda iz državnih sredstev. Svoj čas smo v našem listu pisali, da bi pravzaprav država iz svojih sredstev morala skrbeti za prehrano ljudstva, ker glavno je, da se ohrani narod in zarod zdrav. V času hude stiske in pomanjkanja kakor je sedaj, bi taka bremena, katerih zlasti nižji ljudski sloji ne morejo prenesti, morala prevzeti država. Na Dunaju je ves občinski odbor odločilo protestiral proti novi naredbi in zahteval, da vlada pokrije primanjkljaj vojno-žitnega zavoda in višje nabavne stroške rumunskega žita, s katerim vlada tudi utemeljuje zvišanje cen —. Kakor smo včeraj poročali, je vlada obljubila, da bo vsa ta vprašanja v kratkem času temeljito proučila. Tudi z Ogrske se pogaja, da sruvi domov še ono množino, katero nam Ogrji dolgujejo. Ogrji so predlagali, da nam prepuste vse rumunsko žito, če se odpovemo ostan-ku ogrskega žita. Naša vlada kaj takega ni mogla sprejeti, ker je tistega rumunskega žita manj, kakor so ga nam Ogrji dolžni, pa je rumunsko tudi dražje in precej daleč še po kraju in času. Mi pa moko ujnjo rabimo, dasiravno se precej varčuje.

Tedenska denarna darila učencev.

Z razpisom z dne 17. decembra 1915, št. 6766, je izdal c. kr. deželni šolski svet kranjski na vse šole v deželi oklic za nabiranje denarja v vojne namene. To nabiranje denarja naj se pa izvede tako, da ne bodo narasla staršem nova bremena. V območju šole in v domačem gospodarstvu naj se uvede za časa vojne taka štedljivost, ki bo vsakemu učencu omogočila, da si bo prihranil vsak teden lahko par vinarjev za nameravana tedenska denarna darila učencev. Da pridemo v šoli do prihrankov, naj se rabijo po vseh šolah samo najpotrebnejše knjige; nabavljanje drugih knjig in pripomočkov se od učencev ne sme zahtevati. Dalje se sme uvesti le toliko zvezkov, kar jih je neobhodno potrebnih; priporoča naj se tudi popolna izraba papirja. Šolske in domače vaje naj se omeje z ozirom na njih število in obseg. Uporaba tablic za šolske in domače vaje je z ozirom na draginjo papirja zopet dovoljena. Mladina naj se navaja na ekonomično uporabo pisal in svinčnikov. Barve in barvasti svinčniki naj se rabijo v ljudski šoli le v višjih razredih. Raba radirk naj se omeji. — V dosego prihrankov in domači hiši naj se otroci popolnoma odvadijo sladkarij. Denar, ki bi se izdajal za sladkarije, naj se obrne za darila učencev. Obleka naj se večkrat in dobro osnaži ter skrbno zakrpa, da bo dobra še po končani vojni. Otroci naj se navajajo na zmernost v jedi in pijači in ogibljuje vseh nepotrebnih izdatkov. — Nabiranje denarja naj se začne takoj po novem letu; najmanjši tedenski dar znašaj dva vinarja, največji pa ne sme presežati 1 krone. Razpis konča z besedami: Prostovoljna tedenska denarna darila učencev, s katerimi se bodo olajševale težkoče vojne, naj se od staršev šolske mladine ne smatrajo za nov izdatek za šolo, ampak nastanejo naj iz primerne štedljivosti; ta darila naj bodo milij darovi, ki bodo našim potomcem pričali, kako je kranjska šolska mladina umevala veliki čas, ki živimo v njem ter se izkazala vredna svojih junaških očetov in bratov, ki so kakor železni zid stali na straži ob Adriji v čast in slavo dežele kranjske.

Slovenske žrtve za domovino.

Franc Brilej, pešec, je umrl. — Janko K loar, p. d. Bezjakov, iz Griž pri Celju, ki se je boril na laškem bojišču, je padel dne 10. nov. 1915. — Franc K o v a č i č iz Dol pri Brezicah, pešec 88. dom. p., je umrl dne 2. julija 1915 na Ogrskem v bolnici vsled ran in prehlajenja, dobljenega na severnem bojišču. — Jernej K u g l e r, p. d. Kovačev, iz Galicije na Štajerskem, je padel na laškem bojišču. — Na istem bojišču je umrl za legarjem Anton C o k a n iz Galicije na Štajerskem. — Po-

sestnik v Kupetincih na Štajerskem Franc L a s b a c h e r, podčastnik 5. drag. p., je žrtvoval svoje mlado življenje za cesarja in domovino na srbskem bojišču. — Alojz i j P o s t r a k iz Moravcev pri Mali Nedelji je padel na severnem bojišču. — Na laškem bojišču je padel zadet od sovražne granate trgovski sotrudnik Franc R u d o l f, doma v Mali Nedelji. — Z Mestnega vrha pri Ptujtu poročajo, da je padel na ruskem bojišču zaveden katoliški fant Alojz i j S e l i n š e k. — Martin S t u h e c, doma iz Runča pri Veliki Nedelji, je padel dne 14. dec. 1915 na laškem bojišču. — Anton V e i d l in Josip G o l i č n i k sta položila svoje življenje na oltar domovine.

Rusi izgubili v novoletni bitki 50.000 mož.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Včerašnji dan je minul na severovzhodu primeroma mirno. Le ob Stiri so se razvili začasno boji. Sovražnik je zasedel neko pokopališče severno od Čartoriska, a ga je prepodila kmalu avstrijska deželna bramba.

Danes zjutraj je pa pričel sovražnik zopet napadati v vzhodni Galiciji. Turkestanski strelci so pričeli prodirati proti našim črtam severovzhodno od Bučača predno je napočil dan in so vdrli na ozkem kosu naše bojne črte v naše jarke. Honvedna pešpolka št. 16 in 24 sta pa z naglim protinapadom zopet vrgla sovražnika iz njih. Privedli so veliko ujetnikov in tri strojnice.

Iz izpovedi ujetnikov, ki soglašajo, so pred zadnjim napadom na Pflanzler-Baltinovo armado povsod obvestili rusko moštvo, da gre za veliko prodiralno bitko, ki dovede ruske voje zopet v Karpatih.

Izgube sovražnika v novoletnih bojih ob besarabski meji in ob Stripi znašajo, kakor se zanesljivo cení, najmanj 50.000 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. januarja. (Kor. ur.) Iz velikega glavnega stana:

Sovražnika smo danes ponoči zopet prepodili iz pokopališča severno od Čartoriska, pri katerem se je ustalil včeraj nek ruski oddelek.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

4. januarja. Nemci so poizkušali pri Elisenhofu (5 km zahodno od Lennowadna) prekoračiti Dvino, a jih je vrgel naš ogenj. Zapodili smo Nemce, ki so oblečeni v bele plašče poizkušali približati se našim jarkom pri kolodvoru Cargrad (13 kilometrov južno od Liewenhofa). Pri Čartorisku smo vrgli sovražnika med Kosciuchnowko in kolodvorom Podzerowice (severno od železnice Kowel-Sarny) iz gozdov. Ob srednji Stripi so prekoračile naše čete sovražne žične ovire in so zasedle del strelskih jarkov vzhodno od vasi Bielawince (8 km severno od Buczacza). Z naskokom smo vzeli neko osamljeno močno utrdbo. Severovzhodno od Černovic smo zasedli črto sovražnih strelskih jarkov. Tukajšnje sovražne protinapade je odbil osredotočeni ogenj našega topničarstva.

5. j a n u a r j a. Južno od Pripjatja, v pokrajini Kuchacka Wola (34 km severozahodno od Rafalovke), smo vrgli Nemce. Ob srednji Stripi utrjujemo osvojeno ozemlje. Sovražni poizkusi, da si zopet pribore izgubljene utrdbe, so bili odbiti z velikimi izgubami za sovražnika. Ljut boj se nadaljuje severovzhodno od Črnovic; naši oddelki so zasedli iz nova del sovražnih postojank. Protinapad sovražnika smo vrgli z ognjem, ki mu je zadal velike izgube. Nek naš oddelek je ujel v tej pokrajini 18 častnikov in 1043 mož.

IZOSTALI USPEHI NA BESARBSKI BOJNI ČRTI.

Curih. V Petrogradu so zelo pobiti, ker so izostali pričakovani uspehi pri prodiralnem poizkusu ob besarabski bojni črti.

RUSI PONAVLJAJO SVOJE LANSKO KARPASKO VOJEVANJE.

Curih, 7. januarja. »Tagessanzeiger« poroča: Na ruski fronti postaja vojevanje podobno lanskim dogodkom v Karpatih. Ruski vojskovodje tirajo svoje množice v uničevalne naskoke, ne da bi bili doslej dosegli kakoršenkoli uspeh.

RUSKI GLAS O NOVI RUSKI OFENZIVI.

Berlin, 7. januarja. »National Zeitung« poroča z ruske meje: »Ruskoje Slovo« prinaša obširen opis o novi ruski ofenzivi na besarabski fronti in v Bukovini, ki se zaenkrat razteza do Styra. Rusko armadno vodstvo je zbralo izredno veliko število čet, v katerih je mnogo moštvev iz najmlajših letnikov. Mlade čete nastopajo s

Padla sta na laškem bojišču. Anton Veidl je bil doma v Šmihelu na Štajerskem. — V prepad je padel na laškem bojišču dne 16. dec. 1915 Rudolf L u š n i k, p. d. Bunček iz Lovank na Koroškem. Pokopan je v neki vasi pri Tolminu. — Pri zadnji laški ofenzivi koncem novembra 1915 je padel Josip Č a r f, p. d. Vošnikov iz Goselnevasi na Koroškem. Ta je že drugi sin iz te hiše, ki je padel v tej vojni. — Padel je na tirolskem bojišču poročnik Ciril Hrast, jurist in sin vpok. nadučitelja in prefekta v ljubljanski gluhozemnici. — Na doberdobski planoti je padel Jožef Fujan iz vasi Polje, p. Vodice.

priznanja vredno odločnostjo proti sovražnim črtam. Sovražnik žilavo drži svoje postojanke; posebno dobro mu služi nova organizacija njegovih brambornih postojank in pa njegova sredstva. Tudi razpolaga sovražnik s težko artiljerijo, ki strahovito učinkuje. (Iz cenzuriranega »N. W. Journala«.)

DVE RUSKI OFENZIVI SPOMLADI.

Luĝano. »Secolo« poroča iz Petrograda: V nobeni deželi niso strateģična podjetja s političnim življenjem tako močno zvezana, kakor v Rusiji. Merodajni krogi razmotrivajo o dveh ofenzivnih načrtih, ki se izvedeta v bodoči spomladi. Prvi načrt je izdelal neki znani general, ki priporoča, naj se drže zunanje postojanke v ozemlju od Rige do Volinije in naj pozimi sovražnika ob celi bojni črti neprestano nadlegujejo z malimi napadi. Med tem se pripravijo močna, sveča, dobro opremljena armada, ki naj v primerem trenutku napade Avstrijce in Nemce. Sodelovati pa mora najgorečnejše cel narod, vpoklicati se mora duma in dovoliti se morajo gotove svoboščine inteligencije. Drugi načrt je pa sestavila desnica dume, ki hoče, naj s strelivom, s katerim že razpolagajo in z že vpoklicanimi rezervami planejo v Galicijo takoj na sovražnika, naj ga premagajo, vpadajo zmagovito v Bukovino in potegnajo Rumunijo v vojsko.

RUSKA OFENZIVA V BUKOVINI IN ENTENTA.

Luĝano, 6. januarja. V »Secolu« upa poslanec Ciraolo, da je nemško-avstrijsko zmagoslavje na Balkanu prezgodnje, če bi poleg nemočnega napada na Solun morali še proti Rusom napraviti fronto. V Bukareštu in Atenah bi se znal položaj temeljito preducati.

Zeneva, 6. januarja. General Berraux konstatira, da morajo govorice o ruskih uspehih v Besarabiji vplivati na Rumunijo. Danes je glavno, da se posreči ofenziva v Galiciji, drugače je Rumunija za entento za večno izgubljena.

CAR SE ZOPET VRNIL V PETROGRAD.

Petrograd. Car Nikolaj se je vrnil v Petrograd.

RUSKI DIJAKI V VOJSKI.

Petrograd. Tukajšnji listi poročajo, da je bilo doslej vpoklicanih 67.800 ruskih dijakov, od teh jih je 3700 padlo, 13.400 jih je bilo pa ranjenih. Število pogrešanih je neznano.

RUSKI BANKOVCI.

Kodanj. Car je ukazal, naj ne zaznamujejo več bankovcev, ki se nahajajo v prometu, s tekočimi številkami. Posamezne serije zaznamujejo s serijami in s posebnimi znamenji.

DVE OTVORJENI ŽELEZNIŠKI PROGI V OSVOJENI POLJSKI.

Krakov, 7. januarja. V po naših četah zasedenih delih Poljske sta zopet otvorjeni civilnemu prometu železniški progi Ljublin—Holm in Ljublin—Lubartov.

NOVO PREMESHENJE VOJNIH UJETNIKOV NA RUSKEM.

Iz Petrograda se poroča preko Monakova: Slovenske ujetnike prevajajo sedaj iz Sibirije v poltavsko in jekaterinoslavsko gubernijo, nemške in ogrske pa v gubernije ob Volgi.

PRIPRAVE V RUSIJI ZA KONEC VOJSKE.

Dunaj, 7. januarja. »Korrespondenz Rundschau« poroča: V proračunskem odseku je oktobristični poslanec profesor Kovalevski predlagal, naj se skliče iz parlamentarcev in odličnih političnih in finančnih osebnosti sestavljena komisija, katere naloga naj bo, da pripravi vse potrebno za čas po vojski. Sasonov se je izjavil za ta predlog.

Boji na meji Bukovine.

O bojih na meji Bukovine, ki so se vsili koncem decembra, posnemamo iz poročil iz Črnovic sledeče:

Naše mesto odmeva od topniškega gromenja. Javno tuleči glasovi naših ognjenih žrel odgovarjajo na zamolke, iz daljave prihajajoče ruske strele. Zopet je postala

naša meja živahno bojno pozorišče in ponovno naskakuje ruske kolone ob besarabski meji naše postojanke. Rusi imajo na razpolago mnogo topov in s silnejšimi napadi kakor prej pošiljajo svoje goste vrste v smrt. Višine pa, katere pregleda naše oko, so posejane z našimi topovi, in bobneči ogenj redke silovitosti zadusi vedno ruski sunek že v kali. Ravno 24 ur traja boj, 16krat v 12 urah so obnovili sovražniki v blazni norosti svoje napade. V sklenjenih, gostih, 17vrstnih močnih vodih so naskakovali. Vedno zaman, vedno

morje krvi,

brezštevili mrlič in ranjenci. Trdno se nahajajo vse postojanke v naših rokah, niti pedi zemlje ni izgubljene. Mi smo gospodari položaja in prvi ruski ujetniški transporti se ravnokar pomikajo pri Čučki. Štiri nezavzetne obrambne črte imamo, močne kakor skala, trdnjavo okoli našega mesta, tako da z zaupanjem gledamo v bodočnost. Velikanske izgube, ki so jih Rusi zadobili na naši meji, niso na Ruse nič vplivale in jih niso prepričale, kako brezuspešni so njih napori in brezkrvne ogromne žrtve. Naše postojanke okoli Mahale, Bude, na višinah Bojana so ponovno obsipali z ognjem svojih težkih topov, na nekaterih točkah je napadla tudi ruska pehota. Zopet brez uspeha. Razmetavanje s strelivom, katerega naši sovražniki gotovo nimajo v izobilju in ravno tako tudi ljudi, katerih boede kmalu primanjkovalo tudi v obširni Rusiji. Dne 30. decembra, dopoldne, se je pokazal

ruski letalec

nad mestom Črnovice. V veliki višini, ko je ravno plul nad mestom, se ga je moglo opaziti, ko je vrgel nekatere bombe, od katerih sta dve padli v bližino ljudskega parka, druge so pa eksplodirale na prostem polju, ne da bi napravile kaj škode. Nato se vzdigne letalec višje in izgine v oblakih v smeri proti Bojanu. Ruski letalec menda ni mogel videti veliko. Samo eno je mogel poročati, da so Rusi v Črnovicah, ali le kot ujetniki. Slučaj je hotel, da so Rusi, približno 400, zadovoljni s svojimi usodi, ravno ta trenutek korakali na kolodvor — pomembno srečanje. Ujetniki iz zadnjih bojev v decembru so približno zbrani, in skoro tisoč na številu — čeprav tudi za kratek čas — uživajo v Črnovicah gostoljubje. To so večinoma državni brambovci, stari in čisto mladi ljudje, sivobradata in otroci... rezerva. Nekdo izmed njih se je izrazil, ko je bil vprašan o bojih, da je vesel, ker je ujet, vendar je z ozirom na velikanske ruske priprave z gotovostjo računal, da bo ukorakal kot zmagovalec v Črnovice, a ne kot ujetnik. Udeležil se je že veliko bojev, ali dosedaj še nikjer ni bilo na tako majhnem prostoru toliko sil. 5000 vojakov so gnali proti eni izpostavljeni avstrijski točki... On sam je stal v 12. vrsti in za njim je korakalo še mnogo drugih v uničujoč ogenj. Brezštevilna jih je našlo smrt...

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglašajo:

Boji s topovi so se nadaljevali na mnogih mestih bojne črte, posebno živahni so bili od časa do časa v ozemlju Col di Lana, pri Bovcu, ob goriškem območju in v odseku Dobrdoobske visoke planote.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo italijanskega generalnega štaba. Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

5. januarja. Dve avstrijski letali sta napadli 3. januarja Verono, a sta bili odbiti po ognju naših obrambnih baterij, predno sta dosegli svoj cilj. Bežali sta proti severu, ko sta prej vrgli nekaj bomb, ki niso povzročile nobene škode. Naše dobro zadevajoče topničarstvo je prisililo v odseku Kreuzberg nek velik sovražen oddelek v taboru doline Fischlein, da je moral bežati proti Moosu. Ogenj našega topničarstva je prisilil tudi na marsikaterih mestih karnijske bojne črte branitelje, da so morali popustiti svoja porušena kritja. Sovražnik je napadel ponovno na Kraški visoki planoti goro sv. Mihaela, a smo ga večkrat z velikimi izgubami vrgli. Patrulje so ujele z drznimi napadi približno 30 mož.

Hvala Dalmatincev.

Prof. Lovrić poroča v »Našem Jedinstvu«:

Božič 1915.

V drugič je na bojišču napočila božična zora. Četudi pred očmi sovražnika, so naši sokoli preživeli ta dan v najlepšem razpoloženju. Hvala očetu naše divizije gosp. nadintendantu G. in preveliki davežljivosti onih, ki so ostali doma — imeli smo vsega v obilju: rujne kapljice, božičnih kolačev, cigaret in vsa sila drugih darov. Hrvatska pesem se je orila povsodi in tudi v zakopih si mogel poslušati priljubljeno božičnico: »U sej vrijeme godišta«.

Na višini pred obličjem sovražnika je plapolalo v svetlobi božično drevo, a ponekod si mogel opaziti, kako so se naši zbrali krog badnjaka.

Divni so zares otroci naše hrvatske Dalmacije S komurkoli se sestane, vsak jih kuje v zvezde, vsak se jim čudom čudi.

»Ko sem bil nedavno na Dunaju,« mi je rekel polkovnik naših z lovorum ovenčanih »rmencev«, »mi je vsak čestital, da poveljujem dalmatinskemu polku. Čudom so se čudili, ko sem jim našteval junaška dela mojih sokolov.«

»Kajar pridejo tvoji Dalmatinci v mojo bolnico,« mi je rekel polkovni zdravnik U., »gledajo, da čim preje ozdravijo, da morejo zopet pohiteti na fronto.«

Neki drug polkovni zdravnik mi je rekel: »Vselej, kadar obiše mojo bolnico Nj. Visokost nadvojvoda Evgen, takoj poišče junake iz hrvatske vaše Dalmacije, milo jih nagovori in obsuje s pohvalo.«

Koliko tega bi vam mogel še povedati! A če Bog da in sreča junaška pride tudi za to čas.

Vojvoda Aosta upa na mir.

Lugano. Poveljnik soške armade vojvoda Aosta je izdal ob novem letu povelje, v katerem se vojakom in častnikom zahvaljuje za 7 mesečne napore in izraža željo, da bi jih novo leto zopet privedlo domov, potem ko so zmagovito in ponosno bojevali za pravico in svobodo.

Z laške fronte.

Curih. »Popolo d'Italia« poroča, da dobivajo italijanski vojniki vsak dan žganje, časopisov pa le malo, zato da ne morejo izvedeti o dogodkih na drugih bojiščih.

Padla laška generala.

Basel. Švicarski listi poročajo, da sta laška generala Bettoja in Trombi padla.

Aretiran laški major.

Lugano, 7. januarja. Italijanskega artiljerijskega majorja Pacinija so v Florenci zaprli, ker se je udeleževal sleparskih sedlarskih dobav za 13. topniški polk.

Naši ujetniki v Italiji.

»Pester Lloyd« poroča iz Curiha: Župnik Alfred Noseda iz Morbie Inferiore je v soglasju s švicarskim zveznim svetom dobil od avstrijske in italijanske vlade naročilo, da obiše ujetniške tabore avstrijskih vojnih ujetnikov v Italiji.

Govori laških ministrov.

Lugano. Min. predsednik Salandra je obljubil, da govori v Turinu, Genovi in v Florenci.

Draginja živil in premnoga v Italiji.

Milano, 7. januarja. »Secolo« poroča iz Rima: Najnujnejše potrebščine so se zopet podražile za 10 do 45 odstotkov. Posebno se je podražilo žito in premog.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglašajo:

Čete generala pl. Kövessa so vrgle Črnogorce pri Moškovcu na Taraknje, pri Goduzi severno od Berana in iz postojank zahodno od Rožaja in na polpota med Pečjo in Plavo. Boji so bili ljuti. Naše prednje čete so oddaljene 10 km od Berana.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. januarja. (Kor. ur.) Iz velikega glavnega stana:

Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

2. januarja. Sovražnik je ljuto a brezuspešno obstreljeval naše postojanke ob reki Tara. Sovražnik je tudi ljuto napadel Slopcejmost (Slijepacmost, 7 km južnovzhodno od Bjelopolja) in Ljubovijo, a smo ga odbili z velikimi izgubami. V smeri proti Beranu in Suhodolu (30 km severovzhodno od Berana) smo razširili naše uspehe in smo vzeli dve vasi. V smeri Rožaj-Berane smo odbili sovražni napad. Sovražnik je imel izgube, več smo jih ujeli. Brez uspeha, ljut boj na južni bojni črti. Sovražnik je obstreljeval z meje pri Kotoru in z neke bojne ladje naše postojanke. Istočasno je napadal z dvema pehotnima bataljonoma, a smo ga vrgli z občutnimi izgubami, medtem ko so bile naše izgube neznatne.

Kako poročajo naši sovražniki.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Naši sovražniki na severovzhodu in jugovzhodu so si zadnji čas v svojem poročanju tako zelo polastili Čadornov slog, da se kmalu ne bo več izplačalo vsak posamezni podatek njihovih generalnih štabov presoditi, če je resničen, in dementirati. Koliko so vredna petrograjska poročila o dogodkih ob besarabski fronti, smo pred kratkim pojasnili.

Ruski generalni štab se ne zadovolji nič več s tem, da olepšava in pretirava, marveč ve poročati o bojih, ki se sploh niso vršili. Še brezobzirnejša so pa uradna poročila, s katerimi stopa kralj Nikita pred forum civiliziranega sveta. Tako poroča brzojavka iz Cetinja, da je 25. in 26. decembra črnogorska armada na severovzhodni in jugovzhodni meji izvojevala velike zmage. V ent teh bitk je baje obležalo na naši strani 500 mrtvih in smo izgubili skupno najmanj 2000 mož; kralj Nikita je bil tako osrečen, da je poveljujočega generala Vasojevića kar obsul s priznanjem. Ne vemo, kakšne namene sleduje kralj Črnogore s takimi pravljicami. V resnici se na jugovzhodu niti 25. niti 26. decembra ni vršil noben boj.

Napad na Meduo.

Cetinje. (Kor. ur.) Na Meduo je vrglo 3. t. m. pet avstrijskih letal 17 bomb velikega kalibra. Škode ni bilo nobene.

Preskrba Srbov v Albaniji.

Turin. (Kor. ur.) »Stampa« poroča iz Rima: Oboženo in preskrba srbskih čet v Albaniji in srbskih in črnogorskih beguncev nalaga težavno in drago nalogo. Italija je morala prositi pomoči Francije in Anglije, ki nameravata pomagati z dobavo živil in s prevoznimi ladjami.

Kako je prišel kralj Peter iz Prizrena v Solun.

Lugano, 3. januarja. Magrini brzojavka »Secolo« iz Soluna dne 1. januarja: Na krovu francoske torpednega lovca »Mouseton« se je danes pripeljal srbski kralj Peter v spremstvu svojega prvega pobočnika polkovnika Teodorovića, stotnika Gjukanovića in zdravnika dr. Simonovića iz Brindisi semkaj. Sporočilo se je, da se bo kralj nastanil v hotelu »Olympos«, v katerem se je pripravilo nekaj sob in pred katerim je že stala vojska straža. Med tem pa je bilo poslano v hotel le malo kraljeve prtljage. Polkovnik Teodorović je izjavil, da ne želi kralj nobenega sprejema.

Srbski polkovnik Lešanin se je podal na krov »Mouseton«-a in je spremljal kralja do srbskega poslanstva, kjer se je kralj nastanil. Dr. Simonović, ki je spremljal kralja na begu skozi Albanijo, je izpovedal sledeče o težavah tega potovanja:

Ko smo zapustili Prizren, se je podal kralj v avtomobilu v Ljumo. Od tam je šel, spremljan od treh častnikov in štirih vojakov, od nikogar spoznan, čez albansko gorovje. Potoval je čez gorovje Mati, kjer stanejo katoliški albanski rodovi in prenočeval v kočah prebivalstva. Potovanje iz Ljume do Skadra je trajalo štiri dni. Kralj je le malo jezdit in so ga večinoma nosili v nosilnicah po ozkih močvirnatih stezah, na katere je lil dež. Naslednji dan je presenetila potnike noč, ki so bili še daleč od sosednje vasi. Zgrešili so stezo, katero so našli pozneje šele z največjo težavo. Kralj je nato ostal v Skadru 14 dni, od koder se je čez Sv. Ivan Meduvanski podal v Drač. Iz Drača je odšel v Valono in od tam v Brindisi, kjer je ostal šest dni inkognito pod imenom generala pl. Topole. Potovanje iz Brindisi v Solun je trajalo 36 ur. Zdravnik je izjavil, da je kraljevo zdravje dobro, čeprav v njegovo telo vsled revmatizma oslabiljeno. Kralj Peter je odločen ostati do konca vojne pri svojih vojaki. Domneva se, da bodo prepeljali srbske čete iz Albanije v Solun.

Kralj Peter v Solunu.

»Corriere della Sera« poroča z dne 3. t. m. iz Soluna: Kralj Peter je danes sprejel generala Sarraila in Mahona. Pri sprejemu ni bil nobeden drug navzoč. Zdravstveno stanje kralja se je izboljšalo ter se je odpočil od potovanja. Kralj Peter je izjavil: »Dokler živi samo en Srb, Srbija ni izgubljena.« Generala Sarrail in Mahon sta pri svojem odhodu izrazila prepričanje, da bosta mogla kmalu zopet pozdraviti kralja Petra Karagjorgjevića kot kralja Srbov v Srbiji. Po tem obisku je sprejel kralj Peter poveljnika 3. grškega armadnega zbora v Solunu, generala Moskopulosa. Kralj Peter je sklenil obiskati vojaške tabore Francozov in Angležev, v katerih se nahajajo tudi ostanki srbske vojske, a obenem obiše tudi srbske begunce, katere prevažajo dnevno v Francijo ali pa na Egejske otoke.

Kralj Peter brzojavil kralju Konstantinu. Solun. Kralj Peter je brzojavil kralju Konstantinu, da je zadovoljen z gostoljubjem, izkazanim mu po sporazumu v Solunu.

Lugano, 7. januarja. Kralj Peter ne bo potoval v Atene, marveč v neke toplice. — Neka druga vest pa trdi, da si bo kralj Peter izbral kak kraj v Italiji ali Švici, kjer se bo nastanil.

× × ×

Grška in ententa.

Francoška daje 10 milijonov. Pariz, 5. januarja. (Kor. ur.) Agence Havas javlja iz Aten: Francoška vlada je sporočila grški vladi, da ima na razpolago 10 milijonov frankov kot predumjem iz posojila, za katero se zdaj vrše pogajanja.

»Grška ne more ničesar več storiti.«

Pariz, 5. januarja. (Kor. ur.) »Temps« piše o aretaciji konzulov: Njihove osebnosti zanimajo zaveznike kaj malo. Ne bo posebne škode, če se neljube goste zopet vrne zopet njihovi domovini. Popolnoma mirno bomo čakali na posledice tega dogodka in z zadovoljstvom gledali, kako zavezniki krepko podkrepijo svoj namen držati Solun in tam vse storiti, kar zahteva njihova varnost. Proti navzočnosti zavezniških čet Grška ne more ničesar več storiti. Vsaka diplomatska akcija, kateri naj bi to začasno zasedenje dalo vzroka ali povoda, je v celoti dogodkov brez pomena.

Konzuli — svobodni.

Rim, 7. januarja. (Kor. ur.) »Giornale d'Italia« javlja iz Aten: Ententini poslaniški so obvestili grško vlado, da so zaprti konzuli izpuščeni na svobodo.

Tolažbe sporazumu.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča iz Soluna: Bolgari in Nemci niso prekorčili še nikjer meje. Sodijo, da je za daljšo dobo prodiranje Bolgarov izključeno. Število v Macedoniji zbranih bolgarskih čet se ceni na največ 80.000 mož, a za ofenzivno potrebujejo najmanj 400.000 vojakov.

Sporazum zasedel otok Milos.

Budimpešta. »A Vilag« poroča iz Aten: Velikansko pozornost povzroča v Atenah obvestilo vojnega vodstva četvero-sporazuma v Solunu grški vladi, da je zasedla sporazumova armada za dobo vojske otok Milos, da zavaruje vojne operacije. Grški listi opozarjajo, da je ta zasedba nevarna Grški. Otok Milos leži sredi plovne poti Kreta—Atene, tako blizu celine, da lahko od tam porušijo s topovi Atene.

Pred napadom na Solun.

Budimpešta, 7. januarja. Iz Soluna se poroča: Kakor poročajo francosko-angleški letalci, bodo avstrijske in nemške čete v najkrajšem času napadle Solun.

Budimpešta, 7. januarja. Iz Soluna se poroča: V dobro poučenih krogih sodijo, da Grška ne bo napravila nobenih takih odredb in ne bo dala nobenega takega odgovora, ki bi bil nasproten koristim osrednjih veselih in njenih zaveznikov. Splošno se sodi, da stoji Grška pred važnimi odločitvami.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Soluna: Grške čete in orožniki zapuste Solun v tistem trenutku, ko prično Nemci napadati Solun.

»Pred Solunom — ob Soči.«

Haag, 6. januarja. Dopisniku »Daily Telegraph« je rekel francoski general Cherfils:

Nemci in Bolgari se bodo nam nasproti zakopali. Tako nastane pred Solunom nova fronta, katero se da primerjati z laško in jo bo morda še težje premagati kakor ono pri Artoisu in v Champagni. Iz Soluna nas ne morejo izgnati, na drugi strani pa mi ne bomo mogli predreti fronte pri Strumnici, — ravnotako ne — je pristavil general malo optimistično — kakor ni mogoče predreti ob Aisni, Dvini in Soči.

Rumunska politika.

Bratianu ima rumunsko zunanjo politiko zaprt v vreči teme in tako danes niti mi niti rumunska javnost ne ve, ali bo vlada ostala nevtralna ali bo zgrabila za orožje, in sicer ali za nas ali proti nam. Prav nič se ne ve, kdaj naj tudi udari odločilna ura. Nekoliko jasnosti in podlage za razmišljanje nam podaja samo rumunska zbornica.

Govora Petra Carpa in Take Jonescu sta znana, ravnotako tudi njihova politična programa in zato se danes samo vprašamo, kako se politična javnost v Rumuniji obrača k enemu ali drugemu možu.

Carp vidi v Rusiji smrtno sovražnico Rumunije, ker hoče donavske izlive in morske ožine; za Carpom stoji več ali manj Majorescu, Marghiloman, Arion in Stere. Na strani entente pa stojita oba brata Jonescu, Diamanti in Filipescu. V sedanji svetovni vojni je Jonescu vso svojo demagoško zmoglost postavil v službo takozvane narodne akcije, ki zahteva vojno na strani entente. Nekaj časa je imel precej sreče na ulici in v zbornici, pa zadnje zasedanje zbornice kaže, da se je razpoloženje za entento precej poglobilo, ker so zamudili ugoden trenutek za nastop in tako se Jonescuje vrste redčijo. Svoj čas je bil najbolj zgovoren Filipescu, sedaj se ni oglasil, kar naj bi kazalo, da se mu čas ne zdi pravi. Rumunija pa bi danes tudi le težko nastopila na strani Rusije, dasiravno tega Jonescu ni olajšal samo s političnimi sredstvi, ampak tudi z lažjo in potvorbo. V zbornici je tajil, kar celo francoski socialisti naglašajo za vojni cilj, namreč željo po Alzaciji in ravno tako tajil, da bi Anglija mislila vzdržati svoje nasilno pomorsko gospodstvo, pač pa imenuje entento varuhinjo in pospeševaljico samostojnosti in to v trenutku, ko se celi svet čudi ententi in njenemu postopanju proti Grški.

Jonescu v tej zbornici ni imel uspehov. Vedno več je znamenj, ki kažejo, da

je konservativna demokratična stranka v razsulu. Fanatično gibanje za entento je odbilo njene najboljše prejšnje pristaše. Prvi se je ločil podpredsednik Florescu, potem senator Paltineanu, ki je pred kratkim vladi izrazil svoje popolno zaupanje, ločil se je tudi bivši minister Baderen, ki je nedavno rekel, da ima Rumunija stani na strani osrednjih sil. Bukareška »Dreptatea« piše, da bo Jonescu kmalu končal s svojo vlogo voditelja stranke. Tudi iz drugega rumunskega časopisa je mogoče razbrati, da se je v Rumuniji marsikaj izpremenilo v škodo entente. Značilno je to zlasti pri listu »Universul«, katerega največ bere vse ljudstvo. Iz intervencionista je polagoma prišel do zagovornika nevtralnosti. Rumunija res ne more delati poizkusov in Bratianu je rekel prav: »Če ima majhna država neuspehe, bo pokončana.«

Rumunski ministrski svet.

Bukarešt, 6. januarja. Pod predstvom Bratianu se je vršil ministrski svet, v katerem so se prebrala poročila o bojih v Bukovini. Ministrski svet je sklenil naročiti poveljnikom obmejnih straž, naj mejo strogo zastražijo.

Pomanjkanje streliva v Rumuniji.

Berlin, 7. januarja. Bukareška »Seara« poroča, da je v zadnji seji senata Filipescu vprašal Bratianu, zakaj nima Rumunija dovolj streliva. Bratianu mu je odgovoril, da vsled hujškanja opozicije, ki je trajalo celo leto, vlada ni mogla dobiti streliva od osrednjih sil, ententi pa je sami manjkalo municije. — »Seara« pravi, da je izjava važna, ker odkriva, kako slabo je vplivalo hujškanje. Položaj se bo sedaj polagoma zjasnil, ker bodo intervencionisti spoznali, v kakšno slabost so spravili deželo.

Rumunska kraljica se odpovedala civilni listi.

»Independance Roumaine« poroča, da se je rumunska kraljica Elizabeta za celo svoje življenje odpovedala civilni listi. Sklenila je, naj se njej pripadajoča vsota — letno 300.000 frankov — uporabi za javne namene.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. januarja. (Kor. ur.) Iz velikega glavnega stana:

Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Poročilo francoskega generalnega štaba.

Pariz, 5. tork popoldne. Nobenega važnega dogodka v minulih noči. Naša artiljerija je sinoči uničila ob meji Andechy neko hišo, kjer so se nahajale strojnice.

V tork zvečer v Artois je zadalo naše topničarstvo sovražnim delavskim skupinam v odseku Thelus občutno škodo. Severno od Arrasa so naši topovi ljuto streljali na nemške čete, ki so jih zapazili v predmestjih Roye. V Vogezih uspešen oženj na sovražne utrdbe pri Balschweilerju, severno zahodno od Altkircha. Sovražne jarke smo vzravljali, neka lopa za strelivo je zletela v zrak.

Belgijsko uradno poročilo.

Pariz, 5. januarja. Boj s topovi se je po mirni noči zopet ljuto nadaljeval v odsekih Dixmuiden in Pratchen. Zjutraj pri Steenstrate boj z bombami, ki je ugoden za nas.

Dva francoska generala mrtva.

Pariz, 7. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglša: Poveljnik vogeške divizije, Serret, ki so mu morali odrezati nogo, je umrl v Limoges. General Cambet, poveljnik subdivizije, je izgubil življenje ob neki avtomobilski nesreči.

Tih kulturni boj na Francoskem.

»La Liberté« v Freiburgu v Švici priobčuje »Dnevnik župnika z dežele tekem vojne«, ki ga je spisal francoski župnik, in ki je, kakor zagotavlja list, popolnoma resničen in avtentičen. V dnevniku se opisuje verski preobrat v vasi začetkom vojne. Župan in župnik, dotlej sovražnika, se spravita in ustanovita odbor za splošno blaginjo; župan, učitelj, stražmojster in celo načelnik nekega proticerkvenega društva začno zopet hoditi v cerkev in se vsak večer udeležuje vojne molitvene ure. Nenadoma pa nastopi preobrat; o tem pripoveduje župnik: Poraz je duhove razdvojil. Zopet se razširjajo najbolj smešne stvari. To, kar me boli je, da se bom morda mogel odpovedati svojemu upanju: Mislil sem bil, da je skupna nevarnost zedinila duše, da so vsi samo še Francozi. Motil sem se. Mar ni načelnik je porabil zmedo duhov, da je posejal svoje zlo seme. Govorica, o kateri nihče ni mogel povedati, od kod je prišla, se je razširila v deželi. Najprej tu in tam, v temnih kotih je bilo šepetanje, ki se je sramovalo samega sebe. Hotel sem je prijeti, a se mi je izvilo. Potem je obrekovanje vrglo raz sebe vsako sramežljivost in se javno pokazalo. Sedaj je ponavljalo sto ničvrednih jezikov: Župniki so, ki so zakrivali vojno. Umrli papež je postavil za svojega dediča nemškega cesarja, da more delati topove. Župniki pošiljajo vse zlato in

srebro, ki morejo do njega, v Nemčijo. To so tisti, ki si jih je izbral Viljem (t. j. nemški cesar), da se maščuje nad republiko, ker je izvedla ločitev. Neki graščak iz sosedne župnije, katere župnik je služil v vojski kot sergent, je prišel in tožil, da se v njegovem kraju razširja enako obrekovanje. Navedel je tudi mesto iz »Dépêche de Toulouse«, ki je pisala: »Sedaj, ljubi vojaki, si daj zdobiti svoje kosti, da bodo mogli župniki zvoniti, ako pridejo Nemci.« Take zlobne bedastosti so sovražnikom cerkve na Francoskem dobre, da z njimi rujejo med ljudstvom.

Službena dolžnost v angleški zbornici sprejeta. — Pred razpustom angleške zbornice.

London, (Kor. ur.) Poslaniška zbornica je 6. t. m. nadaljevala razpravo o službeni dolžnosti. Neodvisni socialist O'Brien in kancler vojvodine Lancaster se zavzemata za predlogo, dalje liberalca Robertson in Ward. Liberalci Jones kritikuje načrt, a obljubi, da hoče podpirati vlado. Balfour: Gre za izredno nujno častno zadevo. Predloga pomenja največji nazadovni udarec, ki se more zadati svobodnemiselnemu življenju v Angliji. Anglija je storila več, kolikor so pričakovali njeni prijatelji, sovražniki in narod. Načrt se je sprejel v prvem branju s 403 proti 105 glasovom. Glasovanje se je sprejelo z živahnim pritrevanjem, ker so tvorili manjšino večinoma irski narodnjaki in je bila manjša, kakor so pričakovali.

London, (Kor. ur.) Reuter izjavlja: Politično obzorje je vsled delavske konference in znatne manjšine, ki je glasovala v poslaniški zbornici proti vojaški službeni dolžnosti, zopet oblačno. »Daily Graphic« sodi, da se morebiti razpusti zbornica. »Daily Mail« izvaja, več članov vlade je prepričan, da niso le nove volitve neizogibne, marveč da se z njimi tudi najlože rešijo težkoče, ki jih pričakujejo.

Burna seja angleške delavske konference. — Odstop treh ministrov zastopnikov delavstva.

London, (K. u.) Reuter 6. t. m.: Na popoldanski seji delavske konference je bilo zelo živahno. Voditelji so govorili sicer zelo zmerno, a neprestano so jih motili nespravljivi. Najnemirnejše je postalo, ko je pričel govoriti Henderson minister in izjavil, da ne nastopi proti službeni predlogi. Konferenca je sklenila z 1.710.000 glasovi proti 934.000 glasovom predlog železničarjev, naj se izjavi posvet proti predlogi, da si so izjavili trije zastopniki delavske stranke v ministrstvu, da odstopijo, če jim ne prepuste politično prostih rok.

London, (K. u.) Uradno se razglša: Odstopili so trije zastopniki delavske stranke v ministrstvu: Henderson, Brace in G. H. Roberts.

Stavka pekov v Toulonu.

»Neu Züricher Ztg.« poroča iz Toulona, da so vsi peki vsled razlik v ceni prenehali peči. Prebivalstvo dobiva kruh začasno iz vojaških pekarij.

Kanadske pomožne čete.

Reuter poroča iz Toronta: Vojaški minister je sporočil, da namerava sestaviti še 21 divizij. Upa, da bo pred koncem poletja spravil dovolj ljudi skupaj. V uniformah je 200.000 mož, poleg tega ima vlada na razpolago še 100.000 municijskih delavcev.

„Persia.“

Kriza med Avstrijo in Ameriko.

Berlin, 6. januarja. (Kor. ur.) Dopisnik Wolfvega urada v New Yorku objavljiva brez žice: Glede slučaja »Persia« jutranji listi obširno pišejo o večrajšnji uradni napovedi, da sta Hilson in Lansing storila vse, da dobita obširna poročila in da bosta nastopila, kakor hitro dospejo poročila.

»World« brzojavlja iz Washingtona o krizi: Izza časa državljanske vojne predsednik še ni imel take krize. Wilson je spravil v delo vsa sredstva vlade, da ugotovi, koliko je vredno zanikanje, zatiranje in zagotavljanje Avstrije.

Večerni listi pravijo, da se ne bo postopalo prenegljeno.

»Evening Post« ima iz Washingtona: Vladni krogi priznavajo upravičenost tožb, da so Amerikanci trajno v nevarnosti in vlada pred konflikti, dokler bodo zavezniki oboroževali trgovske ladje. Ni ravno neverjetno, da bo ta občutek povzročil novo politiko. Toda v tej smeri ni mogoče nastopiti, dokler zadeva s »Persio« ni posajena in je dobra vera osrednjih sil dokazana.

V kongresu prevladuje naziranje, da ameriška vlada res toliko časa ne more nastopiti proti angleškim kršitvam pomorskega prava, dokler končno niso odpravljene težke posledice podmorskega vojskovanja.

335 oseb utonilo.

London, 6. januarja. (K. u.) »Fennisular Orient Line« naznanja, da se je na »Perziji« 160 oseb rešilo, 335 pa jih je utonilo.

Podrobnější poročil ni mogoče dobiti.

Newyork, 7. januarja. (K. u.) »Associated Press« javlja: Ameriški konzul Garrel v Aleksandriji javlja, da iz izpovedi rešenih žrtve »Persije« ni mogoče dobiti več podlage za to, ali je torpediral podmorski čoln in katere narodnosti je bil. Kar je mogel dognati, je sporočil že prvič.

Združene države postajajo pravične.

Kolin, (Kor. ur.) »Köln. Ztg.« poroča iz Washingtona 6. jan.: Držav. tajnik Lansing je izjavil 7. t. m. popoldne večkrat, da »Persia« slučaja ni, dokler se ne dokaže, da je bil uporabljen torpedo. O vprašanju o topu ni hotel razpravljati. Splošno se sodi, da posvari vlada Američane, naj se ne vozijo z oboroženimi ladjami.

Turčija v vojski.

Francosko uradno poročilo z Dardanel.

Pariz, 5. januarja. Manj živahno streljanje s topovi 2. in 3. januarja. Sicer ni nič važnih poročil.

Angleži zapustili Gallipoli?

Curih, »Popolo d'Italia« poroča iz Rima, da so vse (?) angleške čete zapustile Gallipoli. Del teh čet je še na prevoznih ladjah pri Kavali. Grška vlada ni dovolila, da bi se izkrcale.

Turki pred Adenom.

Curih, 7. januarja. Švicarska »Telegrapheninformation« poroča: Turški listi objavljajo zakasnelo došla poročila iz Yemena, da se turške čete pod poveljstvom polkovnika Said Beja po uspešnih bojih bližajo Adenu. S pomočjo Arabcev se je turškim četam posrečilo, da so v več bojih vrgle Angleže nazaj, kljub temu da so jih podpirale vojne ladje.

Vpad Afgancev.

Hamburg, »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Carigrada: Čete afganistanskega emirja so zopet prekorale mejo in so vdrle v severno Indijo. Nek bagdadski list poroča, da se je bil med 10.000 afganistanskimi jezdecimi in indijskimi četami ljut boj, v katerem so bili Angleži občutno premagani. Med mohamedanskim prebivalstvom v severni Indiji zelo vre vsled ob Afganicah doseženih uspehah. Angleške oblasti delajo na to, da zajeze revolucijski pokret. Nad 400 mohamedanskih Indijcev so zaprli.

Gospodarska skupnost sporazuma.

Državni minister Luzatti je izjavil dopisniku lista »Morning Post«, da ne sme biti zveza Italije z Anglijo in Francijo zgolj vojaška in politična, marveč da se mora delati tudi gospodarsko. Kakor posluje vojni odbor sporazuma, naj se ustanovi tudi mednarodni odbor zaveznikov za ureditev kupčije in voznin in da se zagotovi hitro prevažanje blaga.

Haag, Zastopniki vseh zbornic sporazuma se zbera na posvet ob 6. do 9. marca 1916 v senatu v Parizu, da se posvetujejo o bodočih trgovinskih zvezah med zavezniki.

Razna poročila.

Papežev nagovor rimskim patricijem.

Chiasso, 6. januarja. (Kor. ur.) Če sodimo po listih, papežev nagovor na rimske patricije nič kaj ne ugaja nacionalistom, liberalcem in demokratom. »Popolo d'Italia« pravi izrecno, da je papež laškim državljanom tako govoril, da tudi oni ne bi imeli simpatij za laško vojno in kakor da so državljani cerkvene države, katere pa več ni.

Preganjanje nemškega jezika v Petrogradu.

Preko Kodanja se poroča iz Petrograda 5. t. m.: Poveljnik petrogradskega vojaškega okraja je izdal razglas, s katerim se prepoveduje raba nemškega jezika v brzojavnem in telefonskem prometu pod globbo 3000 rubljev. Dalje se prepoveduje objavljanje rednih spisov in razstavljanje knjig in tiskovin v nemškem jeziku v izložbenih oknih. Prestopki se istotako kaznujejo z globbo 3000 rubljev.

Aretacije v Petrogradu.

Kiel, iz Petrograda se poroča: V stanovanjih radikalnih socialistov so izvršili obsežne hišne preiskave. Več socialistov so zaprli.

Rusko-japonski odnošaji.

»Rječ« poroča iz Tokija: Ob priliki prihoda velikega kneza Jurija Mihajloviča razpravljajo japonski listi o rusko-japonskih odnošajih. List »Koekumu« izjavlja, da se more mir na daljnem vzhodu vzdržati s pametnim sporazumom med Japonijo in Rusijo na severu in Japonijo in Angleško na jugu.

Stavka japonskih mornarjev.

Berlin, 6. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Po poročilih listov v Marseille so morali privleči v pristanišče kmalu po njih odhodu dva japonska parnika, ker niso hoteli japonski mornarji delati,

ker so jim odbili zahtevo za povišanje plač. Uporniki so bili v Marseille aretirani.

Za neodvisnost Tunisa in Alžira.

Berlin, 7. januarja. (Kor. ur.) Danes je zboroval odbor za neodvisnost Tunisa in Alžira. Tunis in Alžir sta sklenila, da se obrneta na sultana, na cesarja Viljema in na cesarja Franca Jožefa in na narode v Turčiji, Nemčiji in v Avstriji, naj jih podpirajo.

Položaj zaveznikov je — zadovoljiv.

London, 6. januarja. V spodnji zbornici je vprašal liberalci Cornwall, ali se je diplomatski položaj entente od volitev dalje izpremenil in če je zadovoljiv. Lord Robert Cecil je odgovoril: »Ne verjem, da bi zavezniki imeli kak vzrok, da bi položaj smatrali za drugačen, kakor zadovoljiv.«

Pomladitev francoskega častniškega zbora.

Pariz, 7. januarja. (Kor. ur.) Vojni minister Gallieni je predložil zbornici sledeči načrt: Polkovniki, brigadirji in divizijski generali smejo biti stari 60, oziroma 62 in 65 let po sedanji postavi. Ta starostna doba se pa zniža na 59, oziroma 60 in 62 let. Izjeme so dopustne. Divizijski generali smejo ostati aktivni tudi po 62. letu, a le eno leto z dovoljenjem generalisima. Starostna meja 65 let se prepusti izključno voditeljem armad ali armadnih skupin.

Dnevne novice.

+ **K smrti poslanca Povšeta.** Deželni odbor je dobil sledenče brzojavke povodom smrti gospoda državnega in deželnega poslanca Franca Povšeta: Prevzet od žalostne vesti o smrti velespoštovanega deželnega odbornika in za svoje ljudstvo prezaslužnega zastopnika Povšeta izreka goriški deželni odbor svoje iskreno sožalje in prisrčno sočutje. Faidutti, deželni glavar. — Vaše blagorodje! Globoko ganjen od vesti o smrti gospoda državnega in deželnega poslanca Franca Povšeta prosim Vaše blagorodje, da sprejmete izraz mojega najiskrenejšega sočutja in ga sporočite tudi spoštovanemu državnozbornemu slovenskemu klubu, ki je s pokojnikom izgubil enega najizbornejših svojih članov. Sprejmi Vaše blagorodje izraz mojega najodličnejšega visokega spoštovanja. — Trnka.

+ **Nemški nacionalci.** Na dunajskem zborovanju nemško-nacionalnega društva za Avstrijo je rekel poslanec Mühlwerth: Vojni cilj Avstrije je v prvi vrsti notranji političen: red in pomlajenje notranje uprave. Nemščina mora postati prometni, oziroma posredovalni jezik, kar ni samo v interesu nemških nacionalcev, ampak tudi v interesu države. Ko se državni zbor zopet snide, naj dobi poslovnik v nemškem poslovnem jeziku. Posl. Wolf je rekel, da je treba primerno urediti jezikovno vprašanje v zvezi s šolskim vprašanjem. Zelo važno je poljsko vprašanje.

+ **Slovenec poveljnik »Varaždinca«.** Kakor se je svoj čas poročalo, je 5. dec. m. l. Nj. V. ladja »Warasdiner« uničila francoski podmorski čoln »Fresnel« in posadko ujela. Tem povodom je poslal Varaždinski polk št. 16 tovarišem enakimenske ladje naslednjo brzojavko: »Navdušeni vsled prečastnih uspehov naše slavne mornarice in ponosni na junaštva svoje imenske sestre, prosijo častniki in moštvo Varaždinskega pešpolka št. 16, da se sporoče hrabri posadki Nj. V. ladje »Warasdiner« njihove občudovalne čestitke. Vedno s polno paro naprej in naj bo drzni rušilec obsovanemu sovragu tudi v bodoče strah in trepet. Polkovnik Budiner.« Mornariško poveljstvo je odgovorilo: »Polni veselja nad Vašo navdušeno izjavo, vam pošiljajo častniki in moštvo naše mornarice najprisrčnejšo zahvalo in obenem najiskrenejša voščila za nadaljno sijajno bodočnost časti in uspehov prebogatega hrabrega varaždinskega polka. Mornariško poveljstvo.« Poveljnik »Varaždinca«, korvetni kapitan Adolf Potočnik, je poslal naslednjo zahvalno brzojavko: »Silno razveseljen nad vnesenimi čestitkami pošiljam svojo in posadke Nj. V. ladje »Warasdiner« prisrčno zahvalo krasnemu sestrskem polku. Vedno si prizadevajoč posnemati njegove čudovite slavne zglede, želimo hrabrim Varaždincem nadaljne liste slave.«

+ **Prošnje za oproščenje črnovojniške službe.** Domobranksko ministrstvo objavlja: 1. Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe, če gre za javne koristi, se morajo vlagati pri političnih okrajnih oblasteh; pripomni se, da se iz osebnih razmer črnovojniških zavezancev vložene prošnje vpoštevajo le v izvanrednih brez vsakega dvoma in uradno dognanih slučaji. 2. Tvrde, ki dobavljajo za armado, morajo vlagati prošnje za oprostitev svojih nastavljenec pri domobrankskem ministrstvu. 3. V bodoče se na oprostilne prošnje, vložene naravnost pri domobrankskem ministrstvu, kakor tudi na prošnje svojcev za kratke dopuste v aktivni vojaški službi se nahajajočih oseb, ki se pomotoma vložijo pri domobrankskem ministrstvu mesto pri neposrednem poveljstvu, nadalje na brzojavne urgence.

ki se tičejo takih prošelj, ne bo nič oziralo. 4. Ovadne o goljujih pri oprostivni od vojaške službe se natančneje preiščejo le takrat, kadar se ovaditelj podpiše in da svoj natančen naslov. Na brezimne ovadne se ne bo oziralo.

Izprememba v najvišjem domobranskem sodišču. Odstopil je predsednik najvišjega domobranskega sodišča general pehote Franc pl. Georgi. Za predsednika najvišjemu domobranskemu sodišču je imenoval cesar podmaršala Edvarda pl. Kreysa.

Mesto venca na krsto blagopokojnega drž. poslanca Fr. Povšeta je poslalo županstvo na Vrhniki K 25 za oslepele vojake in K 25 za sirote in vdove padlih junakov.

Za župana v Celovcu bo izvoljen Friderik baron pl. Wetzlar, kakor je pokazala poizkusna volitev v občinskem svetu, pri kateri je dobil navedeni 14 glasov.

Konkurz je razglašen o imovini »Glavne hranilnice in posojilnice« v Mokronogu. Prvo zborovanje upnikov se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Mokronogu dne 15. januarja 1916. Oglasitveni rok pri sodišču v Mokronogu do 28. februarja, narok za ugotavljanje je pa določen na 14. marca dopoldne ob 9. uri.

Iz italijanskega ujetništva se je oglasil te dni od novembra pogrešani praporščak Janko Poljak.

Na Šmarni gori je redno vsako nedeljo in vsak praznik sv. maša ob pol 10. uri, tudi v zimskem času, dokler je ondi nastanjen rusinski g. župnik iz Galicije.

Iz št. Petra na Krasu. C. in kr. asistentni zdravnik dr. Ivan Zajec je podaril tukajšnji podružnici Rdečega križa 20 K namesto venca na grob prerano umrlemu državnemu in deželnemu poslancu, komercialnemu svetniku Francišku Povšetu.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil po 14 mesecih prvič Franc Rovšnik iz Braslovca na Štajerskem. Nahaja se v taborišču Lempev v ruski Aziji.

Na slovenskih in nemških šolah kočevskega okraja je popolniti več učnih mest. Prosilci, oziroma prosilke naj nazonajo svoj naslov c. kr. okr. šol. nadzorniku v Kočevju.

Dobivanje svinjske masti, svinjske slanine, klobas in pripravljene svinjskega mesa iz dežel ogrske krone. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko opozarja interese po naročilu c. kr. trgovskega ministristva, da se za enkrat transportnih listov za prejetanje masti in slanine vsake vrste iz Ogrske ne more izdajati. Reflektantom za dobivanje takega blaga bi se bilo obrniti na sledeče mesto: »Vom k. k. Ministerium des Innern legitimierte Einkaufsstelle« Dunaj, I. Am Hof 4. Interesente dalje obveščamo, da se transportnih listov za prejetanje klobas in pripravljene mesa iz Ogrske na Ogrskem v dolednem času sploh ne bo izdajalo.

S srebrnim križem s krono je bil odlikovan Ivan Soklič, štabni narednik pri 7. lovskem bataljonu, za zasluge pred sovražnikom.

Vojaška cenzura v Kranju je odpravila meseca decembra 82.430 pisem in dopisnic. Iz števil je razvidno težko in odgovorno delo, zato naj se občinstvo ravna po danih predpisih z ozirom na cenzuro. Predvsem morajo biti pisma odprta, kratke vsebine in razločno pisana! Prepovedana je stenografija in vsaka šifrirana pisava.

Listnica upravnistva: Gosp. I. P. v K.: Zalibog tudi pri Vas ne smemo napraviti izjeme. Uvažujemo sicer tudi pri Vas izredne sedanje razmere, kakor sploh pri vseh cenj. naročnikih in zato za letos še nismo zvišali naročnine, kakor so to storili mnogi drugi časopisi; zahtevati pa moramo vsaj to, da se plačuje sedanja naročnina v polnem znesku.

Vlada je znižala cene za moko.

Dunaj, 7. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglša: Danes popoldne se je ministrski svet več ur posvetoval o novih predpisih glede mletja in novih cenah moke. Sklenili so se sledeči predpisi za mletje: 3 odst. zdroba, 22 odst. moke za kuhno št. 2 in 57 odst. moke za kruh, otrobov bo 15 odst. in 3 odst. se računa na razprašanje. Uspoštevanje interese konsumentov, kolikor se je le dalo, so se določile sledeče nove cene za 100 kg: krušna moka 42 K, moka za kuhno št. 2 pa 58 K. Zdrob 80 K; za finejšo moko, in sicer za moko za kuhno št. 1 90 K in za moko za peko 110 K. Politična oblast ima določiti na tej podlagi nadrobne cene, ki imajo stopiti v veljavo 11. januarja.

Vlada pojasnjuje svojo novo odredbo tako-le: 1. januarja vpeljane cene so bile sicer računane na temelju stroge in vestne kalkulacije vojničnega zavoda. Dobitek je bil izključen. Toda iz pretežno socialopolitičnih ozirov je vlada dovolila znižanje cene pri zdrobu, katerega se precej rabi za hrano otrokom in pri moki za kuhno št. 2, pri krušni moki pa je zopet določila staro ceno, da tako, četudi z znat-

nim idržavnimi sredstvi, ugoti interesom širših slojev.

Peki in kruh od strank. Ministrska naredba z dne 20. decembra 1915 je pekom in slaščičarjem prepovedala jemati od strank pripravljeno testo v peko. V nekaterih krajih, kjer je to bilo zelo v navadi, je ta naredba povzročila velike težave. Da se izogne neprimlikam v preskrbi kruha, prinaša današnji državni zakonik ministrsko naredbo, ki daje deželnim vladam pravico, da z ozirom na dosedanj običaj v peki kruha dovolijo izjeme od zgorajšnje prepovedi.

Ljubljanske novice.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu bo v nedeljo, dne 9. januarja, točno ob 6. uri zvečer predavanje. Vsi člani in prijatelji društva se vabijo, da se tega zanimivega predavanja v obilnem številu udeležijo.

Ij Določitev časa za prodajo kruha. Da se mestna pekarna in prodajalna kruha deloma razbremenijo, in da se prodaja kruha razdeli po raznih okrajih, je sklenil aprovizacijski odsek oddajati moko raznim pekarnam. Dasiravno je mestna pekarna že prej pekla dosti kruha, se je s tem ukrepom množina kruha za toliko povečala, da mora pri redni razdelitvi popolnoma zadostovati za Ljubljano. Vkljub temu pa se dogajajo dan za dnem razni navali na prodajalne, katerih posledice so razne razbite šipe in druge nerednosti. Glavni vzrok tiči v tem, da se občinstvo na prodajalno, ki dobi prva kruh, tako navali, da je prodaja kruha brez policijske asistencije skoraj nemogoča. Umevno je, da ena prodajalna ne more zalagati pol Ljubljane, vsled česar mora veliko čakalcev oditi brez kruha k drugi prodajalni. Ta množica se potem zbira pred drugo prodajalno, pri kateri že čaka polno ljudi. Ker tudi tu ni mogoče vsem ustreči, romajo cele gručice od prodajalne do prodajalne in tako nekateri stranke, ki tako postopajo, navadno ne dobe kruha, ker so povsod, pa nikjer pravočasno. Da je zadosti kruha, naj zadostuje že navedeno, da v nekaterih prodajalnih preostaja kruha, dočim se pri drugih dogajajo polomi. Da se tem nerednostim odpomore, je prisiljen aprovizacijski odsek določiti, da bodo vse pekarnice od ponedeljka, to je od 10. januarja 1916, naprej odpirale prodajalne kruha istočasno, in sicer ob 7. uri zjutraj in ob 6. uri zvečer, in sicer morajo prodajati kruh vse prodajalne dopoldne od 7. ure zjutraj, dokler je kaj zaloge, popoldne pa od 6. do 8. ure. Med 7. uro zjutraj in med 12. ter 6. uro zvečer morajo biti prodajalne zaprte. Razen v mestnih prodajalnih se bo kruh prodajal še pri sledečih pekarih: Bizjak, Poljanska cesta, Bončar, Sv. Petra cesta, Cizelj, Zalokarjeva cesta, Dolinar, Pred škofijo, Godec, Dunajska cesta, Mole, Sv. Florijana ulica, Leskovic, Opekarska cesta, Okorn, Sp. Šiška, Pauer, Sv. Petra cesta, Pirc, Sv. Petra cesta, Posavc, Rimška cesta, Starič, Sv. Florijana ulica, Stupica, Bohoričeva cesta, Trček, Breg, Tušar, Sp. Šiška, Zalar, Stari trg, Zalaznik, Stari trg, Žužek, Sv. Florijana cesta, Jezeršek, Moste, Žužek, Moste, Avbelj, Vič, Drobina, Vič, Žvažen, Vič. — S tem bo torej omogočeno, da dobi dopoldne vse meščanstvo lahko kruh za dnevno rabo, popoldne pa tudi oni sloji, ki morajo vsled svojega poklica zgodaj zjutraj na delo, tako da ne morejo čakati na prodajo ob 7. zjutraj. Slavno občinstvo se opozarja, naj si po možnosti priskrbi kruh pri pekarih in v prodajalnih svojega okraja in naj ne bega po nepotrebnem od okraja v okraj, ker kakor že rečeno, se peče dovolj kruha. — Če bi kazalo kje še kaj nadomestiti, to aprovizacijski odsek radevolje storil, kar pa zamore šele, ko se bo pokazalo, kje je večja potreba in kje zadostuje dosedanja množina kruha, kar pa sedaj vsled gori klamskemu sovražniku.

Umrl je v Gorici v ponedeljek 3. januarja pri č. ss. Ursulinkah vlč. g. Vinko Tomagnin, vpokojeni duhovnik goriške nadškofije je 82 letu svoje starosti. Začasa vojske je iskal zavetja tudi v Skofji Loki, a se je kmalu vrnil v Gorico. Granata mu je poškodovala stanovanje — preselil se je v katakombi in tudi tam vsak dan maševal; čez tri tedne se je prelozil z zrahljanim zdravjem v zgornje prostore in začel vidno hujsati. Na starega leta dan se je vlegel zmučen in utrujen v bolniško posteljo — v ponedeljek zgodaj je zaželel še enkrat duhovnika; z ginljivo pobožnostjo je ljubeznivi starček prejel sv. zakramente za umirajoče in popoldne ob 1. uri je brez boja zaspal v Gospodu. Pogreb blag. pokojnika se je vršil v sredo 5. januarja ob 10. uri predpoldne. Priporočamo ga vlč. gg. tovarišem v memento.

Božični prazniki pri beguncih v Steinklamu. Iz Steinklama se nam piše: Božične praznike smo praznovali sicer v tujini, vendar pa še precej lepo, posebno nam je bilo v tolažbo, da smo imeli več sv. maš. Čez praznike je delil z nami veselje in gorje vlč. g. dekan Rojec, ki je prišel k nam z Dunaja. Božični praznik smo imeli šest sv. maš, med katerimi smo peli naše lepe božične pesmi. Na sveti večer je oskrbništvu priredilo lepo božičnico ter obdarovalo nad 1500 otrok z gorko obleko, igračami in sadjem. Nad 200 otrok je bilo drugi dan v vojaški uniformi. G. dekan je prinesel z Dunaja 582 spodnjih oblek za male otroke. Tudi smo bili veseli, da ni bilo za božične praznike prvič nobenega mrliča. Naš neutrudni gospod župnik Kos je prav lepo okinal cerkev ter preskrbel novo mašno obleko. Hvala lepa vsem dobrotnikom, ki nam lajšajo naše gorje in brišejo naše solze!

Goriški begunec iz Podgore, 16 let stari Peter Delpin, stan. na Selu št. 49, ki je sedaj kot voznik v službi pri električni cestni železnici, si je pri vožnji težko poškodoval levo roko. Zdravi se v deželni bolnici.

Pismo iz zasedenih krajev. Marija Uršič iz Selišč pri Tolminu je pisala I. Ivan-

guncem! Sodelovala bodeta dva izvrstna mlada slovenska umetnika: koncertni in operni tenorist gospod Josip Rijavec iz Gorice in koncertna pianistinja gdč. Dana Koblerjeva.

Ij Umrla je 5. t. m. v deželni bolnici Franciška Jarc, hči mestnega užitninskega paznika Franceta iz Karolinske zemlje 10, stara 15 let.

Soglasje s Hrvati?

Kakor znano, so se od hrvaške strani v zadevi denarne centrale izrazili razni pomisleki. Da se vsi ti predhodki odpravijo, se je vršila dne 4. t. m. konferenca hrvatskih delegatov s finančnim ministrom, kjer se je dosegla s hrvatskimi delegati sloga. Vse želje in spreminjalni predlogi Hrvatov kakor tudi opozicije se izroče finančnemu odseku, tako da od hrvaške strani ni nobenih ovir. (Z denarno centralo je zadovoljna le hrvatsko-srbska koalicija, ki ima večino v saboru. Vse druge stranke in večina hrvatskega naroda pa zahteva samostojno hrvatsko denarno centralo s sedežem v Zagrebu.)

Primorske novice.

Božična akcija pomočnega odbora za begunce z juga. Prejeli smo: Na željo odborovih članov je predsedstvo pomočnega odbora sklenilo, da se z denarnimi prispevki in naravnimi darovi udeležijo božičnic, ki jih prirede posamezne uprave begunskih barak v raznih taborih revnih beguncev, ki so morali pred zavrtnim sovražnikom zapustiti dom in ognjišče. Begunci so bili obdarovani deloma z gotovim denarjem, deloma pa se je mednje in njihove otroke razdelilo gorko perilo, zimski čevlji, knjige, igrače, pecivo in drugi darovi. V to svrhu je dal odbor poleg raznih naravnih darov iz lastnih sredstev na razpolago 13.000 K. V vseh taborih so se vršile svečane in vznesene božičnice z obdarovanjem, katerim so prisostvovali delegati pomočnega odbora in centrale, zastopniki državnih in krajevnih oblasti, duhovniki in učitelji. Globokoobčuteni govori so otvorili slavje, nakar se je vršilo obdarovanje ubogih beguncev, ki so veselega srca povsodi izrekli svojo prekipevajočo zahvalo. Kljub temu, da je vsak obdarovanec zadovoljen odšel in se podal v svoje stanovanje, vsi ti ljubezenski darovi še vedno ne zadostujejo, da bi jim nadomestili dom in ognjišče. Kljub vsemu trudu še vedno marsičesa manjka in delovanje pomočnega odbora, čegar razstava kaže njegovo delo v sliki in besedi, se mora tudi v bodoče in še v povečani meri nadaljevati. Njegov poziv prebivalstvu gotovo ne bo ostal neusliššan in tudi zanaprej se bo zlato srce občinstva spominjalo onih, ki so morali žrtvovati imetje in premoženje v onih cvetečih pokrajinah naše domovine, ki jih branijo naše hrabre čete proti izdajškemu sovražniku.

Umrl je v Gorici v ponedeljek 3. januarja pri č. ss. Ursulinkah vlč. g. Vinko Tomagnin, vpokojeni duhovnik goriške nadškofije je 82 letu svoje starosti. Začasa vojske je iskal zavetja tudi v Skofji Loki, a se je kmalu vrnil v Gorico. Granata mu je poškodovala stanovanje — preselil se je v katakombi in tudi tam vsak dan maševal; čez tri tedne se je prelozil z zrahljanim zdravjem v zgornje prostore in začel vidno hujsati. Na starega leta dan se je vlegel zmučen in utrujen v bolniško posteljo — v ponedeljek zgodaj je zaželel še enkrat duhovnika; z ginljivo pobožnostjo je ljubeznivi starček prejel sv. zakramente za umirajoče in popoldne ob 1. uri je brez boja zaspal v Gospodu. Pogreb blag. pokojnika se je vršil v sredo 5. januarja ob 10. uri predpoldne. Priporočamo ga vlč. gg. tovarišem v memento.

Božični prazniki pri beguncih v Steinklamu. Iz Steinklama se nam piše: Božične praznike smo praznovali sicer v tujini, vendar pa še precej lepo, posebno nam je bilo v tolažbo, da smo imeli več sv. maš. Čez praznike je delil z nami veselje in gorje vlč. g. dekan Rojec, ki je prišel k nam z Dunaja. Božični praznik smo imeli šest sv. maš, med katerimi smo peli naše lepe božične pesmi. Na sveti večer je oskrbništvu priredilo lepo božičnico ter obdarovalo nad 1500 otrok z gorko obleko, igračami in sadjem. Nad 200 otrok je bilo drugi dan v vojaški uniformi. G. dekan je prinesel z Dunaja 582 spodnjih oblek za male otroke. Tudi smo bili veseli, da ni bilo za božične praznike prvič nobenega mrliča. Naš neutrudni gospod župnik Kos je prav lepo okinal cerkev ter preskrbel novo mašno obleko. Hvala lepa vsem dobrotnikom, ki nam lajšajo naše gorje in brišejo naše solze!

Goriški begunec iz Podgore, 16 let stari Peter Delpin, stan. na Selu št. 49, ki je sedaj kot voznik v službi pri električni cestni železnici, si je pri vožnji težko poškodoval levo roko. Zdravi se v deželni bolnici.

Pismo iz zasedenih krajev. Marija Uršič iz Selišč pri Tolminu je pisala I. Ivan-

čiču sledeče: Cenjeni gospod! Prosim Vas, da bi bili tako dobri, da bi pisali monsignoru kanoniku Jožefu Kragelj, da jih vsi Seliščani pozdravljamo prirčno, in da smo vsi zdravi. Stari Jurč je umrl v septembru, stric Jarmucov pa 5. junija. Blagovolite poizvedeti, kako se godi mojemu možu Andreju Uršič. Gragurcovi so tudi tukaj in so vsi zdravi. Z odličnim spoštovanjem bilježim Marija Uršič iz Selišč, po domače Volarenca, Potochi Nr. 7, pošte Bergogna, zona occupata.

Komen na goriškem Krasu, 30. dec 1915. Svoječasno je »Slovenec« poročal, da so bili nekateri krčmarji ter trgovci od tukajšnjega c. kr. okrajnega sodišča kaznovani z globami radi »navijanja cen«. Od kaznovanih sta prijavila utok na c. kr. deželno sodišče g. Josip Kovačič in njegova soproga Antonija iz Komna hišna št. 41, katera bi imela plačati 140 K globe. Obravnava na c. kr. deželnem sodišču se je vršila dne 27. decembra 1915 v Opatiji. Oba, Josip in Antonija Kovačič, sta bila oproščena. Josip Kovačič, vzradoščen radi oproščanja, je daroval za »Rdeči križ« 50 K. Blagodušnemu darovalcu: Bog plačaj!

CERKVENI LETOPIS.

»Directorium Liturgicum« za goriško nadškofijo za l. 1916, še ni tiskan in razposlan. Po želji prečastitega nadškofijskega ordinarijata prinašamo nekoliko izvlečka za prihodnje dni:

9. Jan. † A. Dom. infra Oct. et I. post Epiph. De ea, sem. Off. ut in Fest. et ppr. loco (I. cat.) Lect. 1. Noct. Incip. Epist. I. ad Corinth. ex Dom. I. post Epiph. (de qua deinceps legitur) 1. Resp. Hodie in Jordane. Ad Laud. post Hymn. dic. Vers. Omnes de Saba, com. Oct. (Ant. Hodie coelesti, Vers. Adorate) in L. et M. ppr. sine. 3. Or., Cr. etc. In 2. Vesp. Vers. Omnes de Saba, com. Oct., Ant. et Vers. ut in 1. Vesp. Festi.

10. Jan. A. Fer. 2. De 4. die infra Oct. sem. Off. ut in Fest. et ppr. loco (I. cat.) Lect. 1. Noct. De Epist. ad Corinth. Miss. ut 7. huj. Vesp. de Oct., ad Magnif. Ant. Interrogabat, com. S. Hygini Pp. M., Or. Infirmit.

11. Jan. A. Fer. 3. De 5. die infra Oct. sem. Off. ut in Fest. et ppr. loco (I. cat.) Lect. 1. Noct. De Epist. ad Cor. Com. S. Hygini in L. et M., 3. Or. Deus, qui salut., Cr. etc. Vesp. de Oct., ad Magnif. Ant. Omnes de Saba.

12. Jan. A. Fer. 4. De 6. die infra Oct. sem. Off. ut in Fest. et ppr. loco (I. cat.) Lect. 1. Noct. De Ep. ad Cor. In Miss. ppr. Cr. etc. In 2. Vesp. com. seq. Ant. O Doctor, et S. Felicis Presb. M.

13. Jan. A. Fer. 5. Oct. Epiph. dup. maj. Off. ut in Fest. et ppr. loco (I. cat.) Lect. 1. Noct. De Ep. ad Cor. In Miss. ppr. Cr. etc. In 2. Vesp. com. seq. Ant. O Doctor, et S. Felicis Presb. M.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika tvrdke **Ciuhla & Jesih, »Pod Trančo«** vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Pri prehlajenju nastopijo po udih takozvani »prehladni strupi«, ki bolečine povzročajo. Če človek preveč dela, se tvorijo po udih »utrujenostne snovi« ki so ovira delovanju mišic. Tako »prehladne strupe«, kakor tudi »utrujenostne snovi« hitro prežene in uniči vtiranje rok in nog s Fellerlerovim bol lajšajočim in jačajučim fluidom iz rastlinskih esenc z zn. »Ela-fluid«. 12 steklenic pošlje poštino prosto za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 285 (Hrvatska). — Njega učinek se jako hvali, priznatih pisem je že čez stotisoč.

„Kino Central“

v Deželnem gledališču.

Tri dni

PENSION LAMPEL.

Učinkovita veseligrá v treh dejanjih.

Režija: Maks Mack.

V glavnih vlogah Albert Paulig in Hanni Wiese.

Pavlig v dvojni vlogi!

IZ KRAJEV OSVOJENE SRBIJE II.

Aktualni naravni posnetki.

NAPAD NA TRANSPORT ZLATA.

Drama.

Najnovije avstrijsko kinematografsko poročilo št. 60.

Zobna krema

KALODONT
70 vinarjev.

Potrtil globoke žalosti, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljani, dobri sin, ozir. brat, stric svak

Jožef Rozman

črnovojak pri 17. pešp.

v cvetu svojega življenja, star šole 18 let, padel je junaške smrti za domovino na Šmihelski gori dne 18. decembra 1915.

Predragega ranjkega priporočamo v blag spomin in molitev.

Sp. Ljpnica, Radovljica 1/1, 1916

Zalujoči ostali.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem ter se priporoča velespoštovanjem

knjigovoznica
Franc Pajk

Ljubljana

Nasl. J. Stontini.

Mesarskega pomočnika

vsake starosti, vajenega klanja in sekanja goveje živine, sprejme takoj

vdova Marija Ponikvar

Herpelje-Kozina, Istra.

Absolviran 29

ekonom

vrtinar, izurjen v knjigovodstvu, vašč obeh deželnih jezikov, vojašine prost, želi primerne službe na kakem veleposestvu. Punudbe pod »29 ekonom« na upravo lista.

Kupi se manjša enonadstropna

hiša ali vila

v bližini Ljubljane. Ponudbe pod P. P. na upravo tega lista.

Svečani rekvijem

za pokojnim gospodom **Fran Povšetom**, c. kr. komercialnim svetnikom itd., itd., se vrši v ponedeljek dne 10. januarja 1916 ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Ali ste že ponovili naročnino?

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

43. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene, v državi zastopanih kraljevin in dežel

Ta denarna loterija vsabuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron

Srečkanja se vrši javno na Dunaju 10. februarja 1916.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobe pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju III., Vorderer Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brozajavnih in železniških uradnih, menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce zastojni. Srečke se pošiljajo poštino prosto.

Od general. ravnateljstva državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije)

Razglas.

Pri 51. žrebanju srečk ljubljanskega mestnega loterijskega posojila, ki se je vršilo 3. januarja 1916, je bilo izžrebanih naslednjih 800 števil, katere zapadejo dne 2. julija 1916 v izplačilo:

št. 1223 z dobitkom K 50000, št. 42696 z dobitkom K 3000, št. 62082 z dobitkom K 2000, št. 59680 z dobitkom K 1000, št. 21526 z dobitkom K 1000, št. 44765 z dobitkom K 1000, št. 72840 z dobitkom K 1000, št. 74744 z dobitkom K 1000, št. 5274 z dobitkom K 600, št. 72757 z dobitkom K 600, št. 68140 z dobitkom 600, št. 61039 z dobitkom K 600.

trgovino ali gostilno

ozlroma manjšo hišo pripravno za trgovino. Ponudbe pod »Jooo« 56 na upravo »Slovenca«.

stanovanje

obstoječe iz 2 do 3 sob, če mogoče v bližini obrtne šole. — Cenjene ponudbe na tuk. obrtno šolo, računarska pisarna.

Kranjske klobase in bravšvalgarce ter prekajen špeh

dobe člani odslej naprej v trgovini »Gospodarske Zveze« na Dun. cestl št. 36.

Brivskega pomočnika

sprejme takoj ali pozneje
M. Podkrajšek, brivec Ljubljana.

Zidarji, tesarji in stavbinski delavci

dobe trajno delo. — Okrogli, robati in rezani

LES

se kupi. Vprašanja: Gradba delavnic za topničarstvo, Spodnja š.ška, 2761

Za svojega 17 letn. sina, ki se mu je lansko leto pokvarila noga, iščem mesta pri dobrem

krojaškem mojstru

da bi se izučil krojaške obrti. — Naslov: Jarjil Kastelle, posestnik, Deskovavas 18, p. Staritrg pri Kočevju.

Proda se v Trebnjem večja enonadstropna

Hiša

z gospodarskimi poslopji, vrtom in gozdom. Več se izve pri **Frančiški Trobasch** v Trebnjem.

Kupim srednjeveliko 2789

posestvo

ako mogoče z manjšo trgovino na Kranjskem ali Sp. Stajerskem. Naslov: Rozalija Pajdub, Sveti Jakob ob Savi, p. Dol pri Ljubljani.

Table with 15 columns of numbers (879 to 74434) and 15 rows of numbers (83 to 74665) representing lottery results.

Prodajalko

dobro izurjeno z dežele, in krepkega dečka iz poštene hiše sprejme večja tvrška na Dolenjskem. Ponudbe pod »344 post. rest. Karmeiz.

4 lepi

ovni za pleme

so ceno naprodaj na ljubljanskem gradu.

Zaloga v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Neznozne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikarjeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevan, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu“), Kamnik.

Izšel je edini

„Veliki stenski skladni (Block) koledar za leto 1916“

Edini slovenski koledar te vrste, ki bo služil obenem kot beležni koledar. Z ozirom na praktičnost bo ta edini slovenski koledar, nezogibno potreben vsem občinskim župnijskim uradom, odvetnikom, notarjem, trgovcem, obrtnikom in privatnikom. Cena mu je K 2-40 po pošti K 2-60. Naročila naj se izloži pošiljati založniku

I. STOKA, knjigarna in papirnica v Trstu, ulica Molino piccolo 19. 2084

Vsakovrstne

slamnike

— priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu pošta Domžale pri Ljubljani.

pred nakupom veliko zalogo izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir

površnih jopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“

Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in Medarska ulica.

Podružnica tvrške R. MIKLAUC.

Od doslej izžrebanih srečk se nastopne še niso predložile v izplačilo:

Št. 30611 z dobitkom K 50000, št. 828 z dobitkom K 3000, št. 2472 z dobitkom 1000 K, št. 9180 z dobitkom K 1000, št. 18795 z dobitkom K 1000, št. 22287 z dobitkom K 1000, št. 23087 z dobitkom K 1000, št. 24157 z dobitkom K 1000, št. 34735 z dobitkom K 1000, št. 24941 z dobitkom K 600.

Št.	—	66	106	170	243	387	415	454	513	552	568	606	642
794	829	1035	1163	1257	1342	1361	1410	1443	1504	1522	1523	1685	1723
1871	2026	2178	2269	2286	2423	2446	2480	2520	2698	2722	2760	2771	2924
3246	3310	3394	3442	3559	3578	3689	3690	3836	3918	3978	3983	4079	4101
4102	4152	4230	4247	4379	4450	4461	4479	4540	4545	4704	4706	4729	4763
4896	4929	4949	4995	5006	5202	5205	5208	5209	5218	5241	5334	5474	5505
5582	5640	5643	5679	5735	5740	5760	5767	5807	5830	5963	5989	6064	6078
6136	6211	6275	6305	6309	6324	6350	6351	6385	6453	6681	6860	6879	6969
6983	7058	7062	7165	7200	7380	7426	7478	7630	7647	7683	7733	7833	7967
7987	8034	8521	8559	8597	8658	8819	8826	8861	8907	8930	9001	9007	9216
9239	9299	9344	9389	9710	9744	9808	9956	10031	10100	10114	10213	10252	10295
10356	10376	10408	10426	10460	10685	10833	10843	10863	11045	11047	11060	11134	11150
11265	11455	11531	11635	11791	11893	11999	12130	12142	12173	12195	12199	12210	12222
12304	12306	12309	12345	12416	12596	12666	12735	12774	12859	12867	12889	12928	13025
13242	13313	13315	13422	13447	13459	13488	13624	13679	13893	13908	13928	13969	14003
14055	14077	14141	14422	14533	14537	14586	14593	14644	14716	14846	14852	14862	14867
14881	14961	15136	15228	15410	15460	15503	15543	15648	15887	15988	16067	16069	16306
16503	16644	16651	16699	16713	16716	16732	16788	16847	16852	16924	16973	17057	17242
17268	17282	17283	17328	17493	17495	17553	17561	17578	17668	17735	17843	18032	18033
18034	18055	18146	18174	18269	18307	18340	18421	18429	18464	18545	18607	18609	18621
18656	18657	18787	18845	18922	19004	19007	19219	19284	19403	19404	19428	19429	19432
19487	19607	19631	19706	19775	19873	20077	20104	20220	20254	20275	20302	20311	20390
20486	20707	20818	20860	21084	21137	21295	21309	21321	21338	21441	21491	21493	21572
21729	21735	21784	22007	22175	22257	22328	22459	22533	22571	22873	22902	22922	23101
23243	23265	23289	23312	23321	23323	23363	23421	23433	23613	23735	23791	23835	23945
23962	24047	24131	24182	24393	24663	24756	24765	24777	24845	24867	24871	25275	25318
25366	25426	25611	25686	25759	25784	26008	26053	26127	26261	26332	26368	26407	26482
26625	26627	26630	26670	26692	26718	26741	26760	26763	26793	26961	26973	27109	27133
27164	27175	27177	27181	27330	27419	27532	27547	27679	27725	27871	27919	27932	27936
28006	28176	28225	28241	28337	28341	28395	28432	28509	28568	28571	28673	28710	28713
28758	28848	28885	28973	29012	29031	29037	29043	29186	29206	29271	29277	29301	29347
29460	29649	29809	29908	29951	30061	30157	30185	30315	30394	30557	30652	30669	30694
30760	30811	30815	30825	30903	30969	30981	31023	31045	31093	31131	31155	31159	31215
31378	31382	31555	31572	31637	31674	31706	31758	31760	31804	31847	32044	32080	32111
32127	32222	32304	32354	32395	32662	32746	32805	32869	32916	33014	33086	33197	33225
33248	33347	33348	33435	33546	33551	33685	33759	33851	33923	33927	34020	34106	34262
34333	34335	34440	34449	34527	34922	35005	35020	35033	35140	35328	35347	35379	35419
35568	35578	35622	35658	35666	35921	35949	36032	36071	36197	36200	36352	36357	36389
36486	36519	36628	36641	36692	36804	36931	36943	36993	37017	37019	37073	37118	37229
37259	37298	37319	37344	37397	37483	37487	37548	37566	37600	37617	37756	37781	37784
37799	37811	37854	37934	37959	37972	37988	37993	38053	38149	38404	38524	38712	38715
38739	38835	38896	38912	38939	38972	39050	39115	39125	39203	39224	39240	39452	39589
39810	39852	39858	39903	39911	39921	40116	40142	40145	40167	40189	40218	40249	40269
40272	40307	40313	40564	40569	40579	40604	40608	40643	40645	40670	40693	40695	40798
40814	40995	41058	41223	41309	41469	41482	41494	41516	41634	41688	41717	41783	41792
41887	42002	42043	42095	42123	42147	42174	42371	42444	42598	42619	42633	42731	42833
42839	42864	42905	42918	43077	43080	43081	43182	43190	43280	43376	43421	43465	43507
43530	43555	43670	43773	43794	43887	43891	43898	43974	44065	44069	44099	44143	44202
44279	44281	44504	44518	44701	44899	44944	44978	45035	45080	45137	45263	45384	45446
45529	45706	45724	45803	45874	46008	46023	46030	46147	46368	46496	46615	46707	46823
46893	46945	46975	47048	47066	47081	47093	47193	47275	47290	47335	47404	47606	47634
47770	47892	48003	48046	48056	48070	48160	48269	48293	48323	48381	48459	48559	48641
48650	48664	48737	48784	48790	48867	49085	49089	49132	49163	48173	49276	49344	49373
49377	49453	49456	49458	49549	48577	49591	49637	49640	48880	49926	49934	50066	50125
50256	50283	50292	50300	50483	50606	50625	50647	50996	51036	51115	51295	51358	51367
51418	51524	51537	51553	51583	51733	51774	51833	51844	51934	51985	52017	52093	52105
52132	52136	52216	52437	52462	52466	52590	52605	52621	52637	52776	52843	52890	53118
53226	53399	53588	53602	53736	53779	53821	53902	54157	54294	54372	54386	54465	54498
54532	54582	54583	54664	54717	54748	54751	54905	54936	54979	55016	55047	55122	55175
55182	55201	55231	55517	55577	55591	55681	56128	56261	56371	56596	56698	56754	56758
56771	56852	56866	56920	56955	56966	57066	57081	57082	57124	57203	57255	57348	57422
57609	57612	57683	57982	58071	58234	58248	58323	58410	58471	58493	58736	58743	58918
59060	59084	59102	59250	59271	59289	59402	59438	59497	59743	59784	59812	59921	60056
60221	60385	60450	60604	60635	60849	60941	60962	60988	61032	61038	61089	61096	61153
61186	61212	61277	61382	61424	61496	61634	61666	61929	61979	61979	62052	62074	62353
62557	62649	62667											

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevezanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vsah v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. dec. 1915 K 94.299.233.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.933.922.—.

Izurjenega kletarja
dalje
sodarskega pomočnika
ali sodarskega učenca in
2 kletarska delavca
ter enega
kočijaža

(vsi vojaštva prosti) sprejme takoj tvrdka
M. Rosner & Co. Sp. šiška poleg piv. „Union“.

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk-štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Kupim
večjo trgovino z manufakturnim
blagom

od kakega trgovca, ki mora januarja k
vojakom, event. tudi večje posestvo trav-
nikov in gozdov na Sp. Štajerskem. —
Ponudbe na upravo lista pod „Ugodno“.

Kupi se rabljeni 27

ročni voziček
na dva ali štiri kolesa. I. Rozman, Flor-
janska ulica 24.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke Popravila.

L. Mikusch
tovarna delnikov
Ljubljana, Mostal trg 15.

5 vinarjev
stane dopisnica, potom katere izvolite
zahtevati moj glavni cenik s 4000 sli-
kami, obsegajoč bogato izbero priprav-
nih predmetov za vsakdanjo rabo in
darila; cenik se pošlje vsakomu zastonj
in poštne prosto.

Prva tovarna ur **JAN. KONRAD**
c. in kr. dvorni založnik, Brück št. 1223 (Češko)

Pristne nikeln. žepne ure po 4 20 K, 5.— K.
V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln budika 2-90K,
ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9.— K.
Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za-
menja ali denar nazaj.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slihanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in silkanja na steklo,
za steklarstvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portaino steklarstvo —
Za'oga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastonj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

Orehov okrogli les
kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od tr-
govcev. — Posredovalci se iščejo proti
dobremu plačilu. 2426

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838.—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.021.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.
Mizarstvo.

Popolna spalna
oprava za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

350 K

Zaloga otroških
vozičkov.

Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

J. Pogačnik
Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejk mi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo znašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las za njih rast in negovanje, za ojačitev las, še, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do naj-
višje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I. Kohlmarkt 11.

Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj.
Prosim če mogoče mi poslati z obrat. pošto 1 lonček izvrstne in pristne pomade za lase.
Spoštovanjem dr. Karl v. S. eimer, Gradec,
Richard Wagnergasse 8.

Tvrdka Ana Csillag, Dunaj.
Vaše blagorodje: Prosim pošljite mi lonček pomade za rast las. Pomada je res izborna in se jo lahko vsakemu priporoča.
Spoštovanjem **Mina Rob c.**, komornica baronice Vassiliko. Berchometh a. S.

Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj.
Prosim pošljite mi velik lonček Vaše izvrstne pomade po povzetju.
Spoštovanjem **Pani Denk** gostiln. hčer.
Kienstock p. Rossatz.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim naj se mi pošlje po povzetju Skat-
lijca Vaše čudovito učinkujoče pomade.
Spoštovanjem **Dr. A. Zepold**, zdravnik
Ernsdorf, Slezija.

Blag. Ana Csillag, Dunaj.
Kot priporočanec Vaše izvrstne pomade
prosi za obratno vposlatv 2 velikih lončkov.
Spoštovanjem **M. U. Dr. Rih. Fuchs**, želez.
zdravnik. Bleistadt.

Ana Csillag, Dunaj.
Prosim pošljite mi 2 lončka Vaše pomade,
katero se zelo dobro obnese.
Grofica Bolcer Palffy, Tisza-Kürt.

MARIJA SATTNER
Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša)
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, pri-
prosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. —
Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja
samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja irpežno, vestno
delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno
prevzame.

13

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl
Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža
Crkoslikarija
Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja
Ljubljana, Miklošičeva cesta
Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

**Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.**

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-
ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje. 1152

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

HERBABNY-jev podfosforato kisl
apneno-železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“** (Herbabny-jev nasl.) Kaiserstrasse Nr. 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celoveu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

Na III. mednarodni farmacevtski razstavi odlikovano z veliko zlato svetinjo.

HERBABNY-jeva

2264

aromatična esenca

že 48 let preizkušena, lajša bolečine in krepi mišice. Lajša in odpravlja bolešno stanje v členkih in mišicah kakor tudi nervozne bolečine. Nadalje je preizkušena kot oživiljajoče in okrepujoče sredstvo pri velikih naporih. Cena steklenici K 2-—, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ, VII./1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

2 breji kravi

katerih zna ena voziti,

sta naprodaj.

Proizve se pri „Kenferju“ na Javorniku, Ivana Prešeren št. 3.

Volno

za snežne čepice,
nogavice,
žilogreice i t. d.

priporoča
TONI JAGER

LJUBLJANA, Židovska ul. 5.

izborno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšje
bol oblažajoče mazanje
pri prehlajenju, reumatizmu, gihu, prsi, vratni in bolesti v hrbtu
Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capsic. compos.
Nademesitilo za **Sidro-Pain-Expeller.**
Steklenica kron. — 50, 1'40, 2'—
Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem lovu“, Praga, I., Elizabetina cesta 8.
Dnevno raspošiljanje.

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoča, dobra in jejo gasoča si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V zalogi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muskatolec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poloti zavija hladna, pozimi pa vroča mesto ru-ma iniganja. Skazit se ne more. Snovi s natančnim navodilom stanejo K 4'50 franko po povzetju. Na 6 takih porcij do-dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. nepracenljive vrednosti, ker delavce za pijačo osveži in ne upijani, vsled česar ne zgube nič na svoji delovni močnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava. 1351

Modni salon
Štuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane
novosti z Dunaja

Priporoča: največjo izbero klobukov za dame in de-klice kakor tudi bogato za- logo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.
Priznana nizke cene.

2100

Hranilnica kmečkih občin

Dunajska cesta št. 38 v hiši Zadrudne Zveze
v Ljubljani Nasproti „Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice

— Ustanovljena leta 1911. —

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

Rentni davek pla- čuje iz svojega. — Vložne knjižice drugih denarn. za-

vodov sprejema kot gotov denar ter se obrestova- nje ne prekine. —

Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nadzorstvom posebnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani. Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogreice, sviterje, pletene srjace in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanel.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poši-

5 %

ljanje denarja na razpo- lago brezplačno položi- nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre- zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

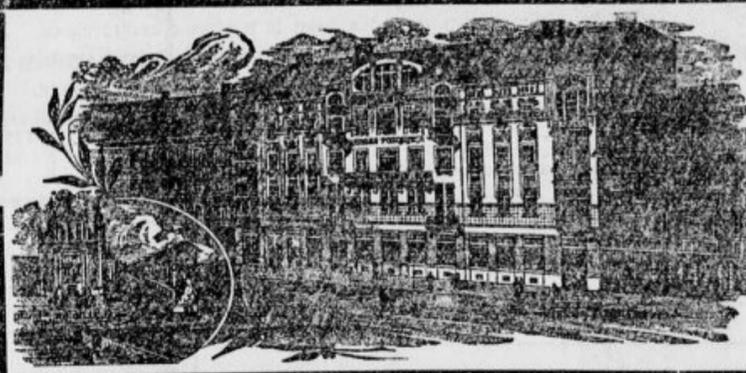
II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušenšnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor; v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, prtiličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki temveč

4 3/4 %

tudi cela dežela Kranjska

4 3/4 %

ter jih obrestuje po 4 3/4 % brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem junija 1915 čez 23 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštno hran. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.